

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

Správní delikty v působnosti Celní správy ČR

Veronika Váchalová

© 2011 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Veronika Váchalová

obor Veřejná správa a regionální rozvoj - k.s. Jičín

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze čl. 17 odst. 2 určuje tuto diplomovou práci.

Název tématu: **Správní delikty v působnosti Celní správy ČR**

Struktura diplomové práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Obecně k problematice správních deliktů
4. Správní delikty v působnosti celní správy ČR
5. Závěr
6. Seznam literatury
7. Přílohy

Rozsah původní zprávy: 50 - 60 stran

Seznam odborné literatury:

1. HENDRYCH, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 6. vydání. Praha: C.H.Beck, 2006. s. 822. ISBN 80-7179-442-2
 2. MATES, P. a kol. Základy správního práva trestního 4. vydání. Praha: C.H.Beck, 2008. s. 220. ISBN: 978-80-7179-806-4
 3. ONDRUŠ, R. Správní řád nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami. Praha: Linde Praha, a.s., 2005. s. 515. ISBN 80-7201-523-0
- Další literatura po dohodě s vedoucím DP

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Jan Blažíček**

Termín odevzdání diplomové práce: duben 2010

.....
Vedoucí katedry

.....
Děkan

V Praze dne: 15.12.2008

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Správní delikty v působnosti Celní správy ČR" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 22.11.2011

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Janu Blažíčkovi za odborné vedení této diplomové práce. Dále děkuji prof. Ing. Libuši Svatošové, CSc. za konzultaci ohledně zpracování statistických údajů a pracovníkům Celního úřadu Mladá Boleslav, kteří se mnou diplomovou prací konzultovali a poskytli mi cenné rady a informace.

Správní delikty v působnosti Celní správy ČR

Administrative offence covered by the Customs Administration of the Czech Republic

Souhrn

Diplomová práce pojednává o správních deliktech v působnosti Celní správy České republiky. Je rozdělena na dvě části. První část je zaměřena na vysvětlení pojmu správního deliktu, na klasifikaci správních deliktů, charakteristiku jednotlivých druhů správních deliktů a na řízení o správním deliktu právnických osob a podnikajících fyzických osob v prvním stupni. Druhá část diplomové práce se zabývá správními delikty v působnosti Celní správy České republiky. Je zde provedena analýza některých správních deliktů v působnosti Celní správy České republiky, zhodnocena právní úprava správních deliktů a jejich trestání, vyhodnoceny aktuální problémy, které se v této oblasti vyskytují, a jsou zde také navržena doporučení na zlepšení. V závěru práce jsou zařazeny statistické údaje o správních deliktech zjištěných celní správou v letech 2000 – 2009 včetně jejich vyhodnocení.

Summary

The thesis writes on administrative offences in competence of the Customs Administration of the Czech Republic. It is divided into two parts. The first part is focused on an explanation of the definition of an administrative offence, on administrative offence classification, on characteristics of different types of administrative offences and on an administrative offence proceedings, either of a corporate entity, or a physical entity on the first instance. The second part of the thesis is concerned with administrative offences covered by the Customs Administration of the Czech Republic. Some of the administrative offences in competence of the Customs Administration of the Czech Republic are analyzed, administrative offences legal regulations and their sentencing are evaluated, current problems emerging in this area are interpreted and remedies are proposed. Statistical data about administrative offences found by the Customs Administration from 2000 till 2009 including their evaluation are placed in the summary of the thesis.

Klíčová slova: celní správa, správní delikt, celní úřad, rozhodnutí, sankce, správní řízení

Keywords: customs administration, administrative offence, customs office, decision, sanction, administrative proceedings

Obsah

Seznam zkratk užívaných v textu diplomové práce.....	10
Seznam tabulek.....	14
Seznam obrázků.....	14
1 Úvod	15
2 Cíl práce a metodika.....	16
2.1 Cíl práce	16
2.2 Metodika	16
3 Obecně k problematice správních deliktů	19
3.1 Pojmové vymezení správního deliktu	19
3.2 Klasifikace správních deliktů.....	20
3.3 Správní disciplinární delikty	21
3.4 Tzv. správní pořádkové delikty.....	22
3.5 Jiné správní delikty fyzických osob	23
3.6 Přestupky.....	23
3.7 Správní delikty právnických osob	24
3.8 Správní delikty právnických osob a tzv. fyzických podnikajících osob	24
3.9 Řízení o správním deliktu právnických osob a podnikajících fyzických osob v prvním stupni	26
3.9.1 Zahájení řízení.....	27
3.9.2 Průběh řízení	28
3.9.3 Ukončení řízení v prvním stupni.....	31
3.9.3.1 Zastavení řízení.....	31
3.9.3.2 Rozhodnutí ve věci	32
3.10 Zkrácené druhy řízení	36
4 Správní delikty v působnosti Celní správy ČR	37
4.1 Působnost a struktura celní správy	37
4.2 Analýza správních deliktů v působnosti Celní správy České republiky	42
4.2.1 Celní delikty podle zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů	42

4.2.2	Správní delikty podle § 319 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů	45
4.2.3	Správní delikty podle zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů	46
4.2.4	Správní delikty podle zákona č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti a o změně zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů	47
4.2.5	Správní delikty podle zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů	48
4.2.6	Správní delikty podle zákona č. 676/2004 Sb., o povinném značení lihu a o změně zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů	50
4.2.7	Správní delikty podle zákona č. 61/1997 Sb., o lihu, ve znění pozdějších předpisů	52
4.2.8	Správní delikty podle zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů	53
4.2.9	Správní delikty podle zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů	55
4.2.10	Správní delikty podle zákona č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů	57
4.2.11	Správní delikty podle zákona č. 228/2005 Sb., o kontrole obchodu s výrobky, jejichž držení se v České republice omezuje z bezpečnostních důvodů, a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů	59
4.2.12	Správní delikty podle zákona č. 594/2004 Sb., jímž se provádí režim Evropských společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití, ve znění pozdějších předpisů.....	60
4.2.13	Správní delikty podle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů	62

4.2.14	Správní delikty podle zákona č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů	64
4.2.15	Správní delikty podle zákona č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnicky významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů	65
4.2.16	Správní delikty podle zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů	66
4.2.17	Správní delikty podle zákona č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem a o doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů	67
4.2.18	Správní delikty podle zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů	68
4.2.19	Správní delikty podle zákona č. 38/2008 Sb., o vývozu a dovozu zboží, které by mohlo být použito pro výkon trestu smrti, mučení nebo jiné kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, a o poskytování technické pomoci s tímto zbožím související, a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů	69
4.3	Zhodnocení právní úpravy správních deliktů a správního trestání v působnosti Celní správy České republiky	70
4.3.1	Zákon č. 13/1993 Sb.	71
4.3.2	Zákon č. 676/2004 Sb.	72
4.3.3	Správní řád	74
4.3.4	Zákon č. 254/2004 Sb.	75
4.4	Vývoj počtu zjištěných správních deliktů a jeho vyhodnocení.....	76
5	Závěr	81
6	Seznam literatury	85
7	Přílohy	90

Seznam zkratk užívaných v textu diplomové práce

celní kodex	nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství, ve znění pozdějších předpisů
CÚ	celní úřad
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
prováděcí nařízení k celnímu kodexu	nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. července 1993, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, ve znění pozdějších předpisů
správní řád	zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
srov.	srovnej
z. č.	zákon číslo
zákon č. 200/1990 Sb.	zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 455/1991 Sb.	zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 587/1992 Sb.	zákon č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 634/1992 Sb.	zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 13/1993 Sb.	zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 303/1993 Sb.	zákon č. 303/1993 Sb., o zrušení státního tabákového monopolu a opatřeních s tím souvisejících, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 38/1994 Sb.	zákon č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem a o doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 136/1994 Sb.	zákon č. 136/1994 Sb., o barvení a značkování některých uhlovodíkových paliv a maziv a o opatřeních s tím souvisejících, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 219/1995 Sb.	zákon č. 219/1995 Sb., devizový zákon, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 61/1996 Sb.	zákon č. 61/1996 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 13/1997 Sb.	zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 21/1997 Sb.	zákon č. 21/1997 Sb., o kontrole vývozu a dovozu zboží a technologií podléhajících mezinárodním kontrolním režimům, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 61/1997 Sb.	zákon č. 61/1997 Sb., o lihu a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů a zákona ČNR č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 167/1998 Sb.	zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 191/1999 Sb.	zákon č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží

	porušujícího některá práva duševního vlastnictví a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 56/2001 Sb.	zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 86/2002 Sb.	zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ovzduší), ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 120/2002 Sb.	zákon č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 149/2003 Sb.	zákon č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 353/2003 Sb.	zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 440/2003 Sb.	zákon č. 440/2003 Sb., o nakládání se surovými diamanty, o podmínkách jejich dovozu, vývozu a tranzitu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 185/2004 Sb.	zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 254/2004 Sb.	zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti a o změně zákona č. 337/1992

	Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 594/2004 Sb.	zákon č. 594/2004 Sb., jímž se provádí režim Evropských společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 676/2004 Sb.	zákon č. 676/2004 Sb., o povinném značení lihu a o změně zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 228/2005 Sb.	zákon č. 228/2005 Sb., o kontrole obchodu s výrobky, jejichž držení se v České republice omezuje z bezpečnostních důvodů, a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 261/2007 Sb.	zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 38/2008 Sb.	zákon č. 38/2008 Sb., o vývozu a dovozu zboží, které by mohlo být použito pro výkon trestu smrti, mučení nebo jiné kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, a o poskytování technické pomoci s tímto zbožím související, a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 253/2008 Sb.	zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů

Seznam tabulek

Tabulka 1 Vzorce pro výpočet.....	18
Tabulka 2 Zjištěné správní delikty v letech 2000 – 2009	76
Tabulka 3 Porovnání vývoje počtu zjištěných správních deliktů v letech 2000 - 2009	77
Tabulka 4 Přehled o uložených sankcích a ochranných opatřeních v roce 2007 a 2008.....	99
Tabulka 5 Přehled o uložených sankcích a ochranných opatřeních v roce 2009 a 2010.....	99

Seznam obrázků

Obr. 1 Základní struktura Celní správy České republiky	38
Obr. 2 Počet zjištěných správních deliktů v období 2000 – 2009	76
Obr. 3 Struktura správních deliktů v roce 2002.....	80
Obr. 4 Struktura správních deliktů v roce 2006.....	80
Obr. 5 Vývoj působnosti celní správy v oblasti přestupků a jiných správních deliktů.....	82
Obr. 6 Organizační schéma Celního úřadu Mladá Boleslav.....	98

1 Úvod

Právní normy upravují právní vztahy, jejichž obsahem jsou práva a povinnosti jejich subjektů. Ten, komu právní norma ukládá nějakou povinnost, ji buď splní (a jedná tak v souladu s právem), nebo ji nesplní či porušuje (a jedná tak protiprávně).¹ Nesplnění či porušení povinnosti veřejného práva se dělí na trestné činy a správní delikty, jejich trestání se pak člení na trestání soudní a trestání správní.

Tématem diplomové práce jsou Správní delikty v působnosti Celní správy České republiky. Když jsem se rozhodovala, jaké téma si zvolit jako téma diplomové práce, rozhodla skutečnost, že pracuji na celním úřadu, kde se s problematikou správních deliktů a jejich trestáním setkávám. Právní úprava správních deliktů, zejména správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob, v působnosti celní správy je v současné době obsažena v mnoha zákonech. Domnívám se proto, že souhrnné pojednání o těchto správních deliktech v jednom díle usnadní orientaci v dané problematice a bude přínosem nejen pro mou další praxi, ale i pro ostatní, kteří se o oblast správních deliktů a jejich trestání zajímají.

Teoretická část práce seznamuje s teoretickými východisky souvisejícími s danou oblastí. Pro snadnější pochopení problematiky jsou teoretické poznatky demonstrovány na příkladech a jsou použity také výňatky z judikatury či závěrů poradního sboru ministerstva vnitra ke správnímu řádu. V přílohách této práce jsou zařazeny některé návrhy písemností související s řízením o správních deliktech právnických osob a podnikajících fyzických osob.

V praktické části diplomové práce je provedena analýza některých správních deliktů v působnosti Celní správy České republiky, zhodnocena právní úprava správních deliktů a jejich trestání, vyhodnoceny aktuální problémy, které se v této oblasti vyskytují, a jsou zde také navržena doporučení na zlepšení, a to buď vyjádřením vlastního návrhu nebo příkloněním se k názoru některého z autorů zabývajících se správním právem trestním. V závěru práce jsou zařazeny statistické údaje o správních deliktech zjištěných celní správou v letech 2000 – 2009 včetně jejich vyhodnocení.

¹ KINDL, M. a kol. *Základy správního práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, s. 243

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této diplomové práce je seznámit čtenáře s problematikou správních deliktů jednak v obecné rovině a jednak v působnosti Celní správy České republiky s rozsáhlejším zaměřením na správní delikty právnických osob a podnikajících fyzických osob, zhodnotit právní úpravu těchto správních deliktů, upozornit na nedostatky v této oblasti, a dále vyhodnotit vývoj správních deliktů zjištěných celní správou.

Tento vymezený základní cíl práce se skládá z několika dílčích cílů.

Práce je rozdělena na dvě části. První část nazvaná „Obecně k problematice správních deliktů“ si klade za cíl přiblížit čtenáři pojem a klasifikaci správních deliktů. V podkapitolách jsou charakterizovány jednotlivé druhy správních deliktů. Dalším dílčím cílem této části práce je charakterizovat řízení o správním deliktu právnických osob a podnikajících fyzických osob.

Druhá část nazvaná „Správní delikty v působnosti Celní správy ČR“ je určitou sondou do problematiky správních deliktů projednávaných Celní správou České republiky. Obecné poznatky získané studiem odborné literatury jsou aplikovány do podmínek celní správy. Hlavním cílem této části práce je provést analýzu některých správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob na úseku celní správy, zhodnotit aplikovatelnost právní úpravy v praxi, upozornit na nedostatky a aktuální problémy v této oblasti, případně navrhnout doporučení na zlepšení. Cílem této části práce je také vyhodnotit výsledky činnosti celní správy v oblasti zjišťování správních deliktů.

2.2 Metodika

Pro dosažení základního cíle stanoveného v předchozí podkapitole, byl stanoven následující metodický postup:

1. Vyhledání a shromáždění odborné literatury, právních předpisů, judikátů, výročních zpráv, relevantních informací a materiálů k dané problematice.
2. Studium písemností (odborné literatury, právních předpisů, článků z periodik, judikátů a dalších písemných materiálů) získaných z odborných knihoven,

internetu, případně poskytnutých Celním úřadem Mladá Boleslav, zpracování získaných informací a jejich interpretace.

3. Vyhodnocení poznatků získaných studiem písemností, vlastní praxí u Celní správy České republiky a jejich následná konzultace s pracovníky oddělení 021 Právní podpory a správy příjmů Celního úřadu Mladá Boleslav.
4. Vyvození závěrů a dosažení cíle práce.

Diplomová práce je zpracována v souladu s dostupnými daty a platnými právními předpisy v době zpracování práce. S ohledem na poměrně časté legislativní změny, bylo nutné zvolit časovou hranici, ke které bude právní úprava hodnocena. V diplomové práci vycházím z právní úpravy platné k 30. 6. 2011.

Před provedením analýzy správních deliktů v působnosti celní správy jsem se snažila získat teoretické poznatky z oblasti správních deliktů a správního trestání. Teoretickým východiskem pro samotnou analýzu pro mě byla kniha P. Matese a kol. *Základy správního práva trestního. Praktické problémy*, o kterých v práci pojednávám, byly zaznamenány v průběhu studia písemných materiálů, praxe u celní správy a z rozhovorů s pracovníky Celního úřadu Mladá Boleslav, kteří se zabývají touto oblastí.

Diplomová práce byla vypracována na pomoci metody deskripce. Dále byla využita metoda výkladu (interpretace) právních předpisů, metoda srovnávací, analýza a syntéza. Pro vyhodnocení vývoje porušení právních předpisů v gesci celní správy v závěru diplomové práce byly ze statistických metod použity některé elementární charakteristiky časových řad. Z absolutních charakteristik byly vypočítány první absolutní diference. Tyto diference charakterizují absolutní přírůstek nebo úbytek zkoumaného ukazatele v určitém období proti období bezprostředně předcházejícímu. Pro porovnání vývoje sledovaných ukazatelů v čase byly dále vypočítány indexy bazické a indexy řetězové. Bazické indexy slouží pro porovnání hodnoty ukazatele vzhledem ke stejnému období. Jako báze byl zvolen rok 2000. Řetězové indexy slouží pro porovnání hodnoty sledovaného ukazatele vůči období předchozímu.²

² SVATOŠOVÁ, L., KÁBA, B. *Statistické metody II*. 1. vydání. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2008, s. 39, 63 - 64

Tabulka 1 Vzorce pro výpočet

Název	Vzorec pro výpočet
absolutní diference	$dy_t = y_t - y_{t-1} \quad t=2,3,\dots,n$
bazický index	$I_{i/0} = q_i / q_0$
řetězový index	$I_{i/i-1} = q_i / q_{i-1}$

Zdroj: SVATOŠOVÁ, L., KÁBA, B. *Statistické metody II*. 1. vyd. Praha: ČZU, s. 39, 63 – 64 (poznámka autorky: vlastní zpracování)

Základním zdrojem informací pro vypracování diplomové práce pro mě byly odborné publikace autorů zabývajících se správním právem trestním a právní předpisy upravující oblast správních deliktů a řízení o nich, které uvádím v závěru práce v seznamu literatury. Některé informace jsem také čerpala z internetových a intranetových stránek Celní správy ČR, internetových stránek Ministerstva vnitra ČR, Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a Nejvyššího správního soudu. Důležitým zdrojem pro vypracování praktické části práce byly také informace poskytnuté pracovníky, kteří se na tuto problematiku zaměřují, a vlastní praxe v organizaci.

Pro shromáždění a studium právních předpisů, důvodových zpráv k zákonům, článků z časopisu *Daně a právo v praxi* a dalších právních informací vztahujících se k dané problematice byl použit systém ASPI (automatizovaný systém právních informací).

Statistické údaje o zjištěných porušeních právních předpisů byly získány z informací o činnosti Celní správy České republiky z let 2000 – 2009. Pro zpracování statistických údajů do tabulek a grafů jsem využila tabulkový kalkulátor MS Excel.

3 Obecně k problematice správních deliktů

3.1 Pojmové vymezení správního deliktu

Správní delikt je druhem právních deliktů. Pojem správní delikt není legálně definován. V literatuře se nejčastěji pod pojmem správní delikt rozumí „*protiprávní jednání, jehož znaky jsou stanoveny zákonem, za které ukládá správní úřad (orgán) trest stanovený normou správního práva.*“³

Pojmové znaky správního deliktu jsou:

- a) zákonné vyjádření skutkové podstaty
- b) objekt
- c) objektivní stránka
- d) subjekt
- e) subjektivní stránka
- f) protiprávnost
- g) škodlivost
- h) trestnost
- i) zákonné zmocnění k uplatnění odpovědnosti v rámci veřejné správy.⁴

Správní delikty jsou v zákonech vyjádřeny formou skutkových podstat. Uplatňuje se zde zásada *nullum crimen sine lege*.

Subjekt, subjektivní stránka, objekt, objektivní stránka jsou v právní teorii označovány jako obecné znaky skutkové podstaty správního deliktu.

Objektem správního deliktu je právem chráněný zájem, který je spácháním deliktu porušen nebo ohrožen.

Objektivní stránka deliktu souvisí s jednáním, následkem a s příčinnou souvislostí mezi jednáním a následkem. Jednání spočívá buď v konání nebo v opomenutí konání (nečinnosti), v některých případech může spočívat objektivní stránka deliktu také již v samotném vzniku protiprávního stavu.⁵

³ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 417

⁴ MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 11

⁵ tamtéž, s. 13

Subjektem správního deliktu je odpovědná osoba. Subjektem správního deliktu může být obecně fyzická i právnická osoba.

Subjektivní stránka se u správních deliktů posuzuje podle zavinění. Zavinění může být z nedbalosti nebo úmyslné zavinění. U některých správních deliktů se otázka zavinění nezkoumá, vychází se z tzv. objektivní odpovědnosti (bez ohledu na zavinění). Právní konstrukce s objektivní odpovědností může obsahovat některé liberační důvody zproštění odpovědnosti za správní delikt. Neobsahuje-li právní konstrukce s objektivní odpovědností liberační důvody, jedná se o absolutní odpovědnost.⁶

Protiprávnost znamená, že jednání je v rozporu s právem, je nesplněna či porušena právní povinnost stanovená zákonem.

Škodlivost, která představuje nebezpečnost jednání, porušení nebo ohrožení veřejného zájmu, není jako samostatný pojmový znak většinou uváděna, neboť škodlivé je jednání již proto, že je protiprávní.⁷

Trestnost znamená, že se spácháním správního deliktu je spojena hrozba trestu.⁸

Projednávání správních deliktů přísluší veřejné správě. Příslušné správní orgány musí být k projednávání správních deliktů, k ukládání sankcí za správní delikty zmocněny. Rozhodování správních orgánů o vině a trestu za porušení práva se nazývá správním trestáním.⁹

3.2 Klasifikace správních deliktů

V literatuře se můžeme setkat s různým členěním správních deliktů.

Např. H. Prášková rozlišuje přestupky, správní disciplinární delikty, tzv. správní pořádkové delikty a jiné správní delikty (zejména jiné správní delikty fyzických osob, správní delikty právnických osob, správní delikty právnických osob a tzv. fyzických podnikajících osob).¹⁰

⁶ MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 12-13

⁷ tamtéž, s. 12

⁸ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 418 - 419

⁹ tamtéž, s. 409

¹⁰ PRAŠKOVÁ, H. Správní trestání. In: HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 423 - 424

M. Kindl rozděluje správní delikty na přestupky, jiné zaviněné správní delikty fyzických osob, správní delikty fyzických osob nevyžadující zavinění, správní delikty právnických osob, správní disciplinární delikty a správní delikty pořádkové.¹¹

Jak uvádí J. Staša, za typické druhy správních deliktů bývají považovány přestupky, tzv. jiné správní delikty fyzických osob, správní delikty právnických osob a správní delikty smíšené povahy (smíšené správní delikty), veřejné disciplinární delikty a tzv. pořádkové správní delikty.¹²

Pro účely této práce použiji členění podle H. Práškové.

Výše uvedené členění nelze považovat za teoretickou klasifikaci, toto členění vzniká kombinací různých klasifikačních přístupů.¹³

V právní teorii lze správní delikty klasifikovat podle různých kritérií. Lze rozlišovat např.: správní delikty fyzických osob a správní delikty právnických osob, správní delikty se všeobecným subjektem a správní delikty se speciálním subjektem, správní delikty se zaviněním a správní delikty bez ohledu na zavinění, správní delikty komisivní a správní delikty omisivní¹⁴, správní delikty hmotněprávní a správní delikty procesněprávní¹⁵, správní delikty, za které je nutno uložit sankci, a správní delikty, za které je možno uložit sankci atd.¹⁶

3.3 Správní disciplinární delikty

Správní disciplinární delikt je druhem deliktu, jehož objektivní stránka spočívá v porušení povinnosti vyplývající ze zvláštního poměru k subjektu nebo vykonavateli veřejné správy, v němž má osoba zvláštní práva a povinnosti. Správního disciplinárního deliktu se může dopustit fyzická osoba.¹⁷ Typickým subjektem správního disciplinárního deliktu jsou příslušníci Policie České republiky, ostatní státní zaměstnanci, vojáci, soudci, ale i celníci. Objektem tohoto deliktu je kázeň ve vnitřních vztazích veřejnoprávní

¹¹ KINDL, M. a kol. *Základy správního práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, s. 249

¹² STAŠA, J. Správní delikty a jejich kvalifikace. In MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 16

¹³ tamtéž, s. 17

¹⁴ Komisivní delikty jsou spáchány konáním (aktivní činností), omisivní delikty nečinností (opomenutím), přičemž některé správní delikty mohou mít povahu jak deliktů komisivních, tak deliktů omisivních.

¹⁵ Procesněprávní povahu mají správní delikty pořádkové, ostatní správní delikty jsou hmotněprávní.

¹⁶ MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 16-17

¹⁷ KINDL, M. a kol. *Základy správního práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, s. 250

organizace. Správní disciplinární delikt je vždy založen na odpovědnosti za zavinění. Sankcemi ukládanými za tento delikt jsou sankce morální povahy např. důtka, napomenutí, peněžité sankce např. snížení platu, pokuta, sankce spočívající ve snížení hodnosti, odvolání ze služebního místa, sankce znamenající zánik služebního nebo členského poměru.¹⁸ Řízení o správních disciplinárních deliktech je upraveno zákony, které zakládají disciplinární odpovědnost.¹⁹

Příklad: Podle § 50 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů je kázeňským přestupkem zaviněné porušení základních povinností celníka, nejde-li o trestný čin nebo o jednání, které má znaky přestupku nebo jiného správního deliktu.

3.4 Tzv. správní pořádkové delikty

Pořádkové delikty mají oproti ostatním uvedeným druhům deliktů procesněprávní povahu a od ostatních druhů správních deliktů se odlišují svým objektem.²⁰ Tento delikt spočívá v tom, že odpovědný subjekt nesplnil procesní povinnost a správní orgán uložením pořádkové sankce nutí tento subjekt k jejímu řádnému plnění. Uložení pořádkové sankce je právem, nikoli povinností správního orgánu, správní orgán může rozhodnout, zda k uložení pořádkové sankce přistoupí či nikoliv, tzn. uplatňuje se zde princip oportunity. Za stejný skutek může být tentýž subjekt postihnut opakovaně. Je stanovena maximální hranice pořádkové sankce, která je v jednotlivých zákonech stanovena v rozdílné výši (srov. např. § 247 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, § 42 zákona č. 13/1997 Sb., § 19 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů). Sankce se ukládají za maření či ztěžování úředního postupu správních orgánů, za nesplnění určité stanovené povinnosti. Odpovědnost za pořádkový delikt je uplatňována na základě zavinění.²¹ Pořádkové pokuty jsou ukládány ve správním řízení. Orgánem příslušným k projednání pořádkového deliktu je správní orgán, který vede řízení, v jehož průběhu došlo k porušení či nesplnění procesní povinnosti.

¹⁸ MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 113

¹⁹ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 451

²⁰ KINDL, M. a kol. *Základy správního práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, s. 250

²¹ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 453

3.5 Jiné správní delikty fyzických osob

Jedná se o hmotněprávní delikty fyzických osob, které nejsou přestupky ani správními disciplinárními delikty.²²

Jiným správním deliktem fyzických osob se rozumí správní delikt zaměstnanců za porušení povinností, které tito zaměstnanci mají na některém úseku činnosti zaměstnavatele, nebo správní delikt fyzické osoby, který z různých (často ne zcela jasných) důvodů zákonodárce neoznačil jako přestupek.²³

V některých případech není k odpovědnosti za tento správní delikt třeba zavinění.²⁴ Procesní úprava projednávání tohoto druhu deliktu je obsažena ve správním řádu.²⁵

3.6 Přestupky

Přestupky jsou jediným druhem správních deliktů, jejichž úprava je právně alespoň částečně kodifikována, a to zákonem č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon je rozdělen na obecnou a zvláštní část, ustanovení společná, přechodná a závěrečná. Zvláštní část obsahuje skutkové podstaty jednotlivých přestupků, přičemž jednotlivé skutkové podstaty jsou obsaženy i v řadě dalších zákonů. Jak uvádí P. Mates²⁶, existuje kolem stovky skutkových podstat vně zákona o přestupcích.

Na rozdíl od ostatních správních deliktů má přestupek legální definici. Přestupkem se rozumí „zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v zákoně o přestupcích nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.“²⁷ Odchylně od definice přestupku podle zákona č. 200/1990 Sb. je vymezen celní přestupek. Celním přestupkem je „zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti způsobem uvedeným v § 293 zákona č. 13/1993 Sb., nejde-li o trestný čin.“²⁸

²² MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 105

²³ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 442-443

²⁴ tamtéž, s. 443

²⁵ MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 105

²⁶ tamtéž, s. 43

²⁷ § 2 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb.

²⁸ § 294 zákona č. 13/1993 Sb.

Přestupek je konstruován kombinací znaků formálních a materiálních a kombinací pozitivního a negativního vymezení. Pozitivně je přestupek vymezen jako zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v zákoně č. 200/1990 Sb. nebo jiném zákoně, negativně slovy nejde-li o trestný čin. Materiální znak je vyjádřen tím, že jednání porušuje či ohrožuje zájem společnosti. Stupeň porušení či ohrožení zájmu společnosti je pak významný pro odlišení přestupku a trestného činu. Formální znaky přestupku jsou jednak obecné zákonné znaky (věk, přičetnost pachatele), které jsou společné pro všechny přestupky, a jednak typové znaky skutkové podstaty (objekt, objektivní stránka, subjekt, subjektivní stránka), které charakterizují a odlišují konkrétní přestupky.²⁹

Za přestupek lze uložit zákonem stanovené sankce, a to napomenutí, pokutu, zákaz činnosti a propadnutí věci. Ochrannými opatřeními podle zákona č. 200/1990 Sb. jsou omezující opatření a zabránění věci.³⁰

Základním pramenem přestupkového práva procesního je zákon č. 200/1990 Sb. (část třetí), podpůrně se použije správní řád.³¹

3.7 Správní delikty právnických osob

Správní delikty právnických osob jsou „*protiprávní jednání právnické osoby, jehož znaky jsou vymezeny zákonem, za které ukládá správní orgán sankci stanovenou tímto zákonem*“.³² Čistě správní delikty právnických osob se dnes vyskytují jen ojediněle. Většina zákonů upravuje správní delikty právnických osob se správními delikty fyzických podnikajících osob.

3.8 Správní delikty právnických osob a tzv. fyzických podnikajících osob

Tyto správní delikty jsou některými autory (např. P. Matesem, J. Stašou) označovány jako smíšené správní delikty (správní delikty smíšené povahy).

²⁹ MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 43 - 44

³⁰ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 429 - 430

³¹ MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 78

³² HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 444

Podmínky odpovědnosti, skutkové podstaty i sankce jsou stanoveny shodně pro právnické osoby i podnikající fyzické osoby.

Obecným objektem tohoto správního deliktu je řádný výkon veřejné správy. Druhový objekt vyjadřuje společné rysy individuálních objektů. Druhový objekt lze odvodit z úvodních ustanovení zákonů, které jednotlivé správní delikty upravují, či z jejich názvu a obsahu. Individuální objekt má každá skutková podstata. Tento objekt vyjadřuje konkrétní zájem společnosti, proti kterému delikt směřuje a k jehož ochraně je příslušné ustanovení zákona určeno.³³

Obligatořním znakem skutkové podstaty u těchto správních deliktů není zavinění. K odpovědnosti za správní delikt postačí samotná skutečnost, že došlo k porušení či nesplnění povinnosti uložené zákonem (tzv. absolutní odpovědnost). Z důvodu nepřiměřené tvrdosti takto formulované odpovědnosti některé zákony obsahují úpravu tzv. liberačních důvodů. Odpovědná osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila. V případě, že tyto důvody právnická osoba prokáže, zproští se tak odpovědnosti za správní delikt.³⁴

Právní teorie označuje některé okolnosti, které způsobují, že jednání, které se svými znaky jinak podobá správnímu deliktu, není protiprávní. Tyto okolnosti se označují jako okolnosti vylučující protiprávnost. Okolnosti vylučující protiprávnost nejsou v právní úpravě správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob výslovně upraveny, avšak z judikatury vyplývá nutnost tyto okolnosti respektovat. Vzhledem k povaze těchto správních deliktů lze podle H. Práškové u tohoto druhu deliktu považovat za okolnosti vylučující protiprávnost např. plnění zákonné povinnosti, krajní nouzi, výkon oprávnění.³⁵

Trestnost u těchto deliktů zaniká uplynutím lhůty či zánikem odpovědné osoby. Jednotlivé zákony stanovují lhůty (subjektivní, objektivní), jejichž uplynutím zaniká trestnost činu. Subjektivní lhůta běží ode dne, kdy se správní orgán o porušení právní povinnosti dozvěděl, objektivní lhůta se počítá ode dne, kdy došlo k protiprávnímu jednání.

³³ MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 141

³⁴ tamtéž, s. 145 - 146

³⁵ tamtéž, s. 147

Sankce jsou právním následkem těchto správních deliktů. Sankcí ukládanou za tento druh správního deliktu je nejčastěji pokuta, někdy je možno uložit i jinou sankci např. propadnutí zboží, zákaz činnosti, odnětí osvědčení. Kromě sankcí je v některých případech právním následkem spáchání deliktu ochranné opatření.³⁶

U těchto deliktů nejsou upraveny obecně základy odpovědnosti, sankce a jejich ukládání, specifika postupu při projednávání. Zvláštní zákony, které tyto delikty upravují, se omezují pouze na výčet skutkových podstat a sankcí, obsahují lhůty pro ukládání sankcí a určují orgán, který o deliktech rozhoduje.

Správní delikty právnických osob a fyzických osob podnikatelů jsou projednávány podle správního řádu. Obecná úprava správního řízení má subsidiární platnost ve vztahu k těm ustanovením zvláštních zákonů, která obsahují odchylky od obecné úpravy.

3.9 Řízení o správním deliktu právnických osob a podnikajících fyzických osob v prvním stupni

Správní delikty právnických osob a podnikajících fyzických osob (pro účely této podkapitoly použiji dále také jen termín „správní delikty“) se projednávají a sankce (případně ochranná opatření) se ukládají ve správním řízení. Zákony upravující správní delikty právnických osob a podnikajících fyzických osob neobsahují zvláštní úpravu průběhu řízení, proto se pro toto řízení uplatní ustanovení správního řádu.³⁷ Při řízení o správních deliktech je nutné respektovat procesní zásady správního řízení, které jsou zakotveny v § 2 až 8 správního řádu a jsou konkretizovány v jeho dalších ustanoveních.

O správních deliktech rozhodují věcně a místně příslušné správní orgány. Místní příslušnost v některých případech stanoví zákon, v němž je správní delikt upraven. Pokud zákon, ve kterém je správní delikt upraven, místní příslušnost nestanoví, určí se podle kritérií uvedených v § 11 správního řádu. Tam, kde se řízení týká místa činnosti účastníka řízení, řídí se místní příslušnost místem této činnosti, v řízeních týkajících se nemovitosti, se místní příslušnost řídí místem, kde se nemovitost nachází. V ostatních případech týkajících se podnikatelské činnosti účastníka řízení, který je fyzickou osobou, se místní

³⁶ MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 152

³⁷ tamtéž, s. 147

příslušnost řídí místem jeho podnikání, v ostatních případech týkajících se právnické osoby místem jejího sídla nebo místem sídla její organizační složky.

V každé věci se v souladu s § 17 správního řádu obligatorně zakládá spis, který musí být označen spisovou značkou. Spisový materiál tvoří veškeré písemnosti, které se vztahují k dané věci.

Před zahájením řízení může správní orgán v rámci postupu před zahájením řízení o správním deliktu využít procesních institutů vysvětlení (§ 137 správního řádu) a zajištění důkazu (§ 138 správního řádu).

Řízení o správním deliktu můžeme rozdělit do několika etap, které na sebe relativně navazují, a jejichž výsledkem je rozhodnutí ve věci. Vlastnímu rozhodnutí ve věci předchází zahájení řízení, ústní jednání, opatřování důkazů pro vydání rozhodnutí a zajištění průběhu a účelu řízení.³⁸

3.9.1 Zahájení řízení

Řízení o správních deliktech se zahajuje z moci úřední. Správní orgán zahájí řízení, má-li důvodné podezření, že byl spáchán správní delikt konkrétní osobou.³⁹

Pro zahájení řízení z moci úřední je rozhodný den, v němž správní orgán oznámil zahájení řízení účastníkovi, vůči kterému je řízení vedeno.

Studiem dostupných pramenů jsem došla k závěru, který vychází i z poznatků praxe, že účastníkem řízení o správním deliktu je v souladu s § 27 odst. 1 písm. b) správního řádu zpravidla pouze osoba podezřelá z porušení právních předpisů⁴⁰.

Oznámení o zahájení řízení o správním deliktu musí obsahovat označení správního orgánu, předmět řízení, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby.

V řízení o správním deliktu má vymezení předmětu řízení velký význam. V oznámení o zahájení řízení o správním deliktu se popíše skutek, o kterém se bude

³⁸ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Správní právo procesní*. 3. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2010, s. 175

³⁹ MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 156

⁴⁰ Srov. MATES, Pavel. K některým otázkám projednávání správních deliktů právnických osob a smíšených správních deliktů. *Správní právo*, 2010, roč. XLIII, č. 4, s. 196.

v řízení jednat, a označí se správní delikt, který správní orgán v tomto skutku spatřuje. Jestliže by měl správní orgán v tomto řízení rozhodovat o dalším, v oznámení o zahájení řízení neuvedeném skutku, musí správní orgán oznámit zahájení řízení o tomto skutku a projednat jej v samostatném řízení nebo řízení spojit do společného řízení. V průběhu řízení lze změnit právní kvalifikaci skutku, o němž je řízení vedeno. O této změně správní orgán však musí účastníka řízení vyrozumět.⁴¹

Oznámení o zahájení řízení o správním deliktu je možno spojit s jiným úkonem v řízení.

Význam pro zahájení řízení má pouze doručení oznámení o zahájení řízení o správním deliktu, které bude učiněno ve stanovené prekluzivní lhůtě, a to s ohledem na skutečnost, že právní úprava těchto správních deliktů většinou obsahuje formulaci, podle které odpovědnost za správní delikt zaniká, nebylo-li řízení zahájeno ve stanovené subjektivní lhůtě, která se počítá od okamžiku, kdy se celní úřad o správním deliktu dozvěděl.⁴² Vzor oznámení o zahájení řízení je uveden v příloze I.

3.9.2 Průběh řízení

Správní řád, na rozdíl od zákona č. 200/1990 Sb., nestanoví obligatorní vedení ústního jednání. V praxi je však často tento institut uplatňován, protože ústní jednání může přispět k objasnění skutečného stavu věci, pro účastníka řízení je to nejlepší způsob, jak se vyjádřit k podkladům pro vydání rozhodnutí, jak navrhnout jejich doplnění, pro správní orgán je to nejjednodušší způsob, jak odstranit případné nejasnosti. Pokud nehrozí nebezpečí z prodlení, uvědomí správní orgán o ústním jednání účastníky řízení nejméně s pětidenním předstihem. Ústní jednání je neveřejné, pokud zákon nestanoví nebo správní orgán neurčí, že jednání nebo jeho část jsou veřejné. O návrhu na veřejné ústní jednání rozhodne správní orgán usnesením, které se pouze poznamená do spisu.⁴³ Z ústního jednání se pořizuje v souladu s § 18 správního řádu protokol. Vzor protokolu je uveden v příloze II.

⁴¹ Ministerstvo vnitra ČR. Závěr č. 62 ze zasedání Poradního sboru ministerstva vnitra ke správnímu řádu ze dne 26. 11. 2007 [online]. [cit. 2011-03-20]. Dostupné z www: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>.

⁴² MATES, Pavel. K některým otázkám projednávání správních deliktů právnických osob a smíšených správních deliktů. *Správní právo*, 2010, roč. XLIII, č. 4, s. 198

⁴³ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Správní právo procesní*. 3. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2010, s. 145

V průběhu řízení o správním deliktu je třeba provádět dokazování.

Opatřování podkladů pro vydání rozhodnutí je v prvoinstančním řízení o správním deliktu klíčovým úkolem. Podklady slouží k tomu, aby správní orgán mohl vydat rozhodnutí z moci úřední. Správní orgán shromažďuje informace o konkrétní věci, aby je poté mohl porovnat s požadavky právních předpisů. Z judikatury vyplývá (Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové 30 ca 221/2000), že správní orgán je povinen zjistit před vydáním rozhodnutí přesně a úplně skutečný stav věci.⁴⁴

Ve správním řádu je uveden demonstrativní výčet institutů, které mohou správnímu orgánu sloužit jako podklad pro vydání rozhodnutí. „Podklady pro vydání rozhodnutí mohou být zejména návrhy účastníků řízení, důkazní prostředky uvedené v § 53 až § 56 správního řádu, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti (např. dřívější již pravomocná rozhodnutí ve věci), poklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci, nejčastěji policejních orgánů, soudů a notářů.“⁴⁵

Nejdůležitějším podkladem pro vydání rozhodnutí o správním deliktu jsou důkazy. Důkazem je každý důkazní prostředek, který správní orgán za důkaz uzná a použije ve správním řízení ke zjištění stavu věci a který není získán nebo proveden v rozporu s právními předpisy. Důkazním prostředkem jsou zejména listiny, ohledání, svědecká výpověď a znalecký posudek. Účastníci řízení jsou povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení.

V okamžiku, kdy správní orgán ukončí dokazování a má k dispozici všechny podklady pro vydání rozhodnutí, je povinností správního orgánu umožnit účastníkům řízení seznámit se s těmito podklady a dát jim možnost vyjádření. Jedná se o jedno ze základních procesních práv vyplývajících primárně z Listiny základních práv a svobod. Povinnost správního orgánu dát účastníku řízení možnost, aby se před vydáním rozhodnutí mohl vyjádřit k jeho podkladům i ke způsobu jeho zjištění, nelze považovat za splněnou tím, že správní orgán účastníku řízení doručí rozhodnutí, z jehož odůvodnění lze vyčíst, že a jaké důkazy byly provedeny.⁴⁶ V roce 2004 dospěl Ústavní soud k závěru, že „je porušením principu právního státu, pokud správní orgán nedal stěžovateli možnost vyjádřit

⁴⁴ HRABÁK, J., NAHODIL, T. *Správní řád s výkladovými poznámkami a vybranou judikaturou*. 3. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009, s. 207

⁴⁵ HRABÁK, J., NAHODIL, T. *Správní řád s výkladovými poznámkami a vybranou judikaturou*. 3. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009, s. 204

⁴⁶ Rozsudek Vrchního soudu v Praze č.j. 6 A 175/94

se k podkladům rozhodnutí a ke způsobu jejich zjištění (nález Ústavního soudu US 329/04)“.⁴⁷

Cílem správního orgánu by mělo být, aby řízení o správním deliktu šlo co nejrychleji ke svému konci. Aby se tak dělo, správní řád stanoví lhůty pro vydání rozhodnutí. V některých případech jsou to ovšem právě účastníci řízení (popř. jiné osoby, jejichž součinnost je pro správní orgán k završení řízení nutná), kdo průběh řízení ztěžuje.⁴⁸

Správní orgán má k dispozici prostředky, které mu umožňují hladký a nerušený průběh řízení. V řízení o správním deliktu se bude nejčastěji jednat o předvolání, předvedení, pořádkovou pokutu, vykázání z místa činnosti.

Správní orgán může předvolat ke konkrétnímu úkonu osobu, jejíž účast je při tomto úkonu nutná. Bude se jednat zejména o účastníka řízení, svědka, znalce. Předvolání se uskutečňuje písemně přípisem adresovaným do vlastních rukou s dostatečným, zpravidla nejméně pětidenním předstihem.⁴⁹ V předvolání musí správní orgán uvést, koho předvolává, na kdy, kam, v jaké věci a z jakého důvodu. Součástí předvolání musí být i poučení předvolaného o právních následcích pro případ, že se nedostaví.

Pokud se osoba, která byla řádně předvolána, bez náležité omluvy nebo bez dostatečných důvodů na předvolání nedostaví, může správní orgán vydat usnesení, na jehož základě bude tato osoba Policií České republiky nebo jiným ozbrojeným sborem⁵⁰, o němž to stanoví zvláštní zákon, předvedena.

Mezi další zajišťovací prostředky patří pořádková pokuta. Zákon taxativně vymezuje skutkové podstaty pořádkové pokuty, jakožto pořádkového deliktu a stanoví sankci.⁵¹ Podmínky, za kterých správní orgán může pokutu uložit, jsou stanoveny v § 62 odst. 1 a 2 správního řádu. Neplatí zde zásada ne bis in idem, správní orgán může stejný skutek postihnout i opakovaně, přičemž je stanovena maximální hranice sankce ve výši

⁴⁷ HRABÁK, J., NAHODIL, T. *Správní řád s výkladovými poznámkami a vybranou judikaturou*. 3. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009, s. 150

⁴⁸ ČERNÝ, P. a kol. *Průvodce novým správním řádem*. Praha: Linde Praha, a.s., 2006, s. 188

⁴⁹ HRABÁK, J., NAHODIL, T. *Správní řád s výkladovými poznámkami a vybranou judikaturou*. 3. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009, s. 229

⁵⁰ např. § 2 písm. c) zákona č. 185/2004 Sb.

⁵¹ Ministerstvo vnitra ČR. Metodické pomůcky ke správnímu řádu [online]. [cit. 2010-11-09]. Dostupné z [www: http://www.mvcr.cz/clanek/spravni-rad-metodicke-pomucky-ke-spravnimu-radu-metodicke-pomucky-ke-spravnimu-radu.aspx](http://www.mvcr.cz/clanek/spravni-rad-metodicke-pomucky-ke-spravnimu-radu-metodicke-pomucky-ke-spravnimu-radu.aspx)

50 000 Kč. Pořádková pokuta je ukládána rozhodnutím, proti kterému je možné podat odvolání. Odvolání proti uložení pořádkové pokuty má, podle ustanovení § 62 odst. 5 správního řádu, vždy odkladný účinek.

3.9.3 Ukončení řízení v prvním stupni

Na základě vyhodnocení důkazů rozhodne správní orgán o ukončení řízení v prvním stupni. Rozhodnutí je výsledkem řízení o správním deliktu. Vynesením rozhodnutí se celá „anabáze“ řízení o správním deliktu, odhlédneme-li od opravných prostředků, zakončuje.⁵²

V řízení o správním deliktu právnických osob a podnikajících fyzických osob může přicházet v úvahu zastavení řízení nebo rozhodnutí ve věci.⁵³

3.9.3.1 Zastavení řízení

V řízení o správním deliktu může dojít k situacím, kdy zahájené řízení není možné ukončit rozhodnutím, k němuž řízení o správním deliktu směřovalo.

Studiem shromážděných písemných materiálů jsem došla k závěru, že správní orgán řízení o správním deliktu z moci úřední podle § 66 odst. 2 správního řádu zastaví, když zjistí, že se účastník řízení správního deliktu nedopustil nebo mu nelze porušení či nesplnění povinnosti uložené právními předpisy jednoznačně prokázat. Dalším důvodem zastavení řízení o správním deliktu může být skutečnost, že v průběhu řízení o správním deliktu uplynula prekluzivní lhůta pro projednání správního deliktu.⁵⁴ Řízení o správním deliktu správní orgán zastaví také v případě, zjistí-li, že u jiného správního orgánu bylo zahájeno řízení v téže věci (tzv. překážka litispendence).⁵⁵ Příkladem může být např. zákon č. 149/2003 Sb., podle něhož pokuty za stejná porušení ukládají nejen celní orgány, ale i jiné orgány veřejné správy uvedené v § 26 tohoto zákona.

O zastavení řízení správní orgán rozhoduje usnesením. Toto usnesení správní orgán pouze poznamená do spisu. Správní orgán účastníka řízení o zastavení řízení vyrozumí

⁵² HRABÁK, J., NAHODIL, T. *Správní řád s výkladovými poznámkami a vybranou judikaturou*. 3. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009, str. 249

⁵³ ČERNÝ, P. a kol. *Průvodce novým správním řádem*. Praha: Linde Praha, a.s., 2006, s. 197

⁵⁴ Ministerstvo vnitra ČR. Závěr č. 58 ze zasedání Poradního sboru ministerstva vnitra ke správnímu řádu ze dne 11. 6. 2007 [online]. [cit. 2011-03-20]. Dostupné z [www: http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx](http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx)

⁵⁵ ČERNÝ, P. a kol. *Průvodce novým správním řádem*. Praha: Linde Praha, a.s., 2006, s. 200

připisem, v němž uvede, že řízení v předmětné věci bylo zastaveno a nabylo právní moci poznamenáním do spisu.

Na tomto místě považuji za nutné upozornit, že správní řád rozeznává více forem rozhodnutí. Meritorním rozhodnutím se rozhoduje v konkrétní věci. Správní orgán se musí v průběhu řízení o správním deliktu vypořádat s řešením dílčích procesních otázek, které souvisejí s vedením řízení, nerozhoduje se však při jejich řešení o věci samotné. Rozhodnutí o procesních otázkách může mít formu „rozhodnutí“ (např. rozhodnutí o předběžné otázce dle § 61 správního řádu, rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty podle § 62 správního řádu) nebo „usnesení“ (§ 66 – usnesení o zastavení řízení, § 56 - usnesení o ustanovení znalce).⁵⁶ Správní řád rozeznává dvě formy usnesení, a to usnesení oznamovaná účastníkům řízení stejně jako rozhodnutí, a usnesení, která se tzv. pouze poznamenávají do spisu. Tyto dva druhy usnesení se od sebe liší především způsobem vydávání a rozsahem přezkoumávání prostřednictvím opravných prostředků. Účastník řízení, jemuž se usnesení oznamuje, má právo podat proti usnesení opravný prostředek. Opravný prostředek proti usnesení nemá odkladný účinek. *„Opravný prostředek nelze podat proti usnesení správního orgánu, které se pouze poznamenává do spisu, a proti usnesení, o kterém to stanoví zákon.“*⁵⁷

3.9.3.2 Rozhodnutí ve věci

Účelem řízení o správním deliktu je vydat meritorní rozhodnutí. Meritorní rozhodnutí je individuální správní akt, který vydává místně a věcně příslušný správní orgán po předchozím řízení. Vzor rozhodnutí o správním deliktu je uveden v příloze III.

Obsahové náležitosti rozhodnutí jsou uvedeny v § 68 správního řádu, podle kterého správní rozhodnutí obsahuje výrokovou část, odůvodnění a poučení.

Výroková část může být jednoduchá, tzn. může obsahovat jeden výrok, nebo složená z více výroků (rozhodnutí o uložení povinnosti uhradit pokutu a současně náklady řízení⁵⁸, u společného řízení podle § 298 odst. 3 zákona č. 13/1993 Sb. či § 140 odst. 7

⁵⁶ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Správní právo procesní*. 3. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2010, s. 177

⁵⁷ HRABÁK, J., NAHODIL, T. *Správní řád s výkladovými poznámkami a vybranou judikaturou*. 3. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009, s. 271 - 272

⁵⁸ ČERNÝ, P. a kol. *Průvodce novým správním řádem*. Praha: Linde Praha, a.s., 2006, s. 210

správního řádu⁵⁹). Do výrokové části správní orgán uvede řešení otázky, která je předmětem řízení, právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno, označení účastníků řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu tak, aby umožňovalo jejich jednoznačnou identifikaci, lhůtu ke splnění ukládané povinnosti (pariční lhůtu) a jiné údaje potřebné k jejímu splnění.

Jak konstatoval Nejvyšší správní soud, „výrok rozhodnutí o jiném správním deliktu musí obsahovat popis skutku uvedením místa, času a způsobu spáchání, případně i uvedení jiných skutečností, jichž je potřeba k tomu, aby nemohl být zaměněn s jiným. Jednotlivé skutkové údaje jsou rozhodné pro určení totožnosti skutku, vylučují pro další období možnost záměny skutku a možnost opakovaného postihu za týž skutek a současně umožňují posouzení, zda nedošlo k prekluzi možnosti postihu v daném konkrétním případě.⁶⁰

Výrokovou část tak lze v podstatě rozdělit na větu skutkovou (tzn. čeho se účastník řízení dopustil) a na větu právní (tzn. právní kvalifikaci skutku podle zákona), výrok o druhu a výši sankce (tzn. jaký trest se mu za správní delikt ukládá) a výrok o nákladech řízení.

Náklady řízení jsou institutem, kterým správní orgán ukládá osobě odpovědné za správní delikt uhradit náklady spojené s projednáním správního deliktu. Náklady řízení jsou v souladu s vyhláškou č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 520/2005 Sb.“) stanoveny paušální částkou. Podle vyhlášky č. 520/2005 Sb. činí částka nákladů řízení o správním deliktu 1 000 Kč. V případě, že byl v řízení přizván znalec z jiného oboru než psychiatrie, zvyšuje se částka nákladů řízení o 1 500 Kč. Pokud bylo potřeba v řízení znalce z oboru psychiatrie zvyšuje se částka nákladů řízení o 2 500 Kč. V případě, že bylo k vyhotovení znaleckého posudku potřeba více znalců, může paušální částka nákladů řízení činit nejvýše 6 000 Kč.⁶¹

Odůvodnění rozhodnutí shrnuje výsledky řízení o správním deliktu. Do odůvodnění rozhodnutí správní orgán uvede důvody výroku rozhodnutí, podklady pro jeho vydání,

⁵⁹ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 372

⁶⁰ Nejvyšší správní soud. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21.3.2008, č.j. 2 As 34/2006-73 [online]. [cit. 2010-11-09]. Dostupné z [www: http://www.nssoud.cz/main0col.aspx?cls=JudikaturaBasicSearch&SimpleSearch=1&rjz_id=12&rok=2006](http://www.nssoud.cz/main0col.aspx?cls=JudikaturaBasicSearch&SimpleSearch=1&rjz_id=12&rok=2006)

http://www.nssoud.cz/main0col.aspx?cls=JudikaturaBasicSearch&SimpleSearch=1&rjz_id=12&rok=2006
&senat=2&cislo=34

⁶¹ § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb.

úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, informace o tom, z jakých důkazů vycházel⁶², jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků řízení a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.⁶³

V rozhodnutí musí správní orgán informovat účastníky řízení také o tom, zda je možné rozhodnutí napadnout opravnými prostředky. K tomu slouží poučení. V něm správní orgán uvede, zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě je možné odvolání podat, od kterého dne se lhůta počítá, který správní orgán o odvolání rozhoduje, u kterého správního orgánu se odvolání podává. V případě, že odvolání nemá odkladný účinek, musí správní orgán na tuto skutečnost v poučení upozornit.

Formální (kompetenční) náležitosti rozhodnutí jsou uvedeny v § 69 správního řádu. Základní forma rozhodnutí je písemná.⁶⁴ Písemné vyhotovení rozhodnutí musí být označeno slovem „rozhodnutí“. Písemné vyhotovení rozhodnutí musí dále obsahovat označení správního orgánu, který rozhodnutí vydal, číslo jednací, datum vyhotovení, otisk úředního razítka, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby. Podpis oprávněné osoby je možno nahradit na stejnopisu rozhodnutí doložkou „v.r.“ u příjmení této osoby a dále doložkou „za správnost vyhotovení:“ s uvedením jména, příjmení a podpisu úřední osoby, která za písemné vyhotovení rozhodnutí odpovídá.⁶⁵

Rozhodnutí o správním deliktu musí být vydána ve správním řádem stanových lhůtách. Tyto lhůty jsou kogentní a lze je překročit jen za taxativně stanovených podmínek a maximálně stanoveném rozsahu.⁶⁶ Lhůta pro vydání rozhodnutí začíná běžet od zahájení řízení. Pokud je to možné, mělo by být rozhodnutí vydáno bezodkladně. Pokud nelze rozhodnutí vydat bezodkladně, je správní orgán povinen vydat rozhodnutí nejpozději ve lhůtě 30 dnů od zahájení řízení, ke které se připočítávají doby uvedené v § 71 odst. 3 písm. a) a b) správního řádu podle obtížnosti věci.⁶⁷ Rozhodnutí je vydáno předáním jeho stejnopisu k doručení, popřípadě jiným úkonem vedoucím k jeho doručení, provádí-li je

⁶² Srov. Nejvyšší správní soud. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20.9.2005, č.j. 2 As 18/2004-68 [online]. [cit. 2010-11-09].

Dostupné z www: http://www.nssoud.cz/mainc.aspx?cls=EvidencniListVety&evl_id=24640

⁶³ HRABÁK, J., NAHODIL, T. *Správní řád s výkladovými poznámkami a vybranou judikaturou*. 3. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009, s. 252

⁶⁴ tamtéž, s. 249

⁶⁵ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Správní právo procesní*. 3. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2010, s. 182

⁶⁶ ONDRUŠ, R. *Správní řád nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. Praha: Linde Praha, a.s., 2005, s. 237

⁶⁷ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 6. vydání. Praha, C.H. Beck 2006, str. 371-372

správní orgán sám. Pokud se účastník řízení vzdal nároku na písemné vyhotovení rozhodnutí, pak se za okamžik vydání rozhodnutí považuje jeho ústní vyhlášení. Dnem vydání rozhodnutí se rozumí i vyvěšení veřejné vyhlášky na úřední desce a dále poznamenání usnesení do spisu v případě, že se pouze poznamenává do spisu.

Správní řád rozlišuje dvě formy oznámení rozhodnutí. Rozhodnutí je oznámeno doručením do vlastních rukou nebo ústním vyhlášením, vzdá-li se účastník řízení svého nároku na doručení písemného vyhotovení rozhodnutí.⁶⁸ Bez ohledu na skutečnost, že správní řád výslovně nepředpokládá možnost doručení rozhodnutí do datové schránky, má tato forma, pokud má účastník řízení datovou schránku zřízenou, přednost.⁶⁹

Právní moc a vykonatelnost jsou nejdůležitějšími vlastnostmi rozhodnutí o správním deliktu.⁷⁰ V právní moci je rozhodnutí, které bylo oznámeno a proti kterému nelze podat řádný opravný prostředek. Rozhodnutí je konečné v tom smyslu, že proti němu nelze podat řádný opravný prostředek (formální právní moc) a je závazné a nezměnitelné (materiální právní moc).⁷¹ Pravomocné rozhodnutí je závazné pro účastníky daného správního řízení a pro všechny správní orgány. Je jím prvoinstanční rozhodnutí, proti němuž do 15 dnů od jeho oznámení nebylo podáno odvolání. Podle § 40 správního řádu platí, že den doručení rozhodnutí se nepočítá a lhůta začíná běžet až dnem následujícím.

Příklad: Rozhodnutí o správním deliktu bylo doručeno 31.5.2011. Patnáctidenní lhůta začíná 1.6.2011 a končí 15.6.2011. Právní moc rozhodnutí, pokud nebylo ve lhůtě podáno odvolání, nastává následující den, tzn. 16.6.2011.

Rozhodnutí o správním deliktu je vzhledem k odkladnému účinku odvolání vykonatelné po nabytí právní moci a uplynutí lhůty ke splnění povinnosti stanovené správním orgánem ve výrokové části k dobrovolnému splnění této uložené povinnosti. V tomto případě se vykonatelností rozumí možnost provést nucený výkon povinností - exekuci.⁷²

⁶⁸ HRABÁK, J., NAHODIL, T. *Správní řád s výkladovými poznámkami a vybranou judikaturou*. 3. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009, s. 264 - 265

⁶⁹ MATES, Pavel. K některým otázkám projednávání správních deliktů právnických osob a smíšených správních deliktů. *Správní právo*, 2010, roč. XLIII, č. 4, s. 198

⁷⁰ HRABÁK, J., NAHODIL, T. *Správní řád s výkladovými poznámkami a vybranou judikaturou*. 3. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009, s. 266

⁷¹ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 6. vydání. Praha: C.H.Beck, 2006, s. 373

⁷² tamtéž, s. 374

Příklad: Rozhodnutím o správním deliktu byla uložena povinnost uhradit pokutu do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Rozhodnutí nabylo právní moci 31.5.2011. Tricetidenní lhůta začíná 1.6.2011. Vykonatelnost rozhodnutí nastává 1.7.2011.

Správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, vyznačí na originál písemného vyhotovení rozhodnutí o správním deliktu doložku právní moci a vykonatelnosti.⁷³ Dále se na originál rozhodnutí vyznačí den vydání rozhodnutí, tzn. den, kdy bylo rozhodnutí předáno k doručení nebo den, kdy bylo vyhlášeno.⁷⁴ Toto vyznačení se opatří datem jeho provedení a podpisem toho, kdo jej učinil.

3.10 Zkrácené druhy řízení

Jedním ze zvláštních řízení a rozhodnutí je řízení příkazní (§ 150 správního řádu). Hlavním smyslem tohoto řízení je pokud možno urychleně věc vyřídit, čemuž nasvědčuje i skutečnost, že prvním úkonem v řízení je vydání příkazu. Jediným podkladem pro vydání příkazu může být kontrolní protokol. Podmínkou pro vydání příkazu je, že jsou skutková zjištění považována za dostatečná. Pokud osoba, proti které byl příkaz vydán, s jeho obsahem nesouhlasí, může podat proti tomuto příkazu odpor, a to do 8 dnů ode dne, kdy jí byl oznámen. Důsledkem podání odporu je, že se příkaz ruší a pokračuje se ve standardním, nezkráceném řízení, které správní orgán ukončí vydáním meritorního rozhodnutí či usnesením o zastavení řízení.

Variantou příkazu je příkaz na místě (§ 150 odst. 5 správního řádu). Tímto způsobem lze řešit případ zjištěného správního deliktu právnických osob či podnikajících fyzických osob, kdy pachatel je na místě přítomen, plně uzná důvody vydání příkazu a výše pokuty nepřesahuje 10 000 Kč. Příkaz nemusí být odůvodněn, pokud účastník vlastnoručním podpisem stvrdí, že s uložením sankce souhlasí. Tímto úkonem se stává rozhodnutí pravomocným a vykonatelným. Osoba odpovědná za správní delikt se tak vzdává možnosti podat řádný opravný prostředek či bránit se proti uložení pokuty soudní cestou.⁷⁵

⁷³ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Správní právo procesní*. 3. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2010, s. 191

⁷⁴ ČERNÝ, P. a kol. *Průvodce novým správním řádem*. Praha: Linde Praha, a.s., 2006, s. 230

⁷⁵ MATEŠ, Pavel. K některým otázkám projednávání správních deliktů právnických osob a smíšených správních deliktů. *Správní právo*, 2010, roč. XLIII, č. 4, s. 202

4 Správní delikty v působnosti Celní správy ČR

Tuto část diplomové práce věnuji otázkám spojeným s problematikou správních deliktů projednávaných Celní správou České republiky. Vycházím přitom jednak z teoretických poznatků, které jsem získala studiem odborné literatury, a jednak z vlastní praxe u celní správy.

4.1 Působnost a struktura celní správy

Právním předpisem, který zakládá existenci celní správy, její kompetence a organizační strukturu, je zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Celní správa České republiky je bezpečnostní sbor, jehož hlavním úkolem je správa cel. Díky vstupu České republiky do Evropské unie v roce 2004 došlo v důsledku zrušení kontrol na hranicích s členskými státy Evropské unie k poklesu objemu vykonávaných činností souvisejících se správou cel, které byly do té doby pro celní správu dominantní. Celní správě naopak přibyly jiné kompetence. Celní správa je tak v současné době správcem spotřebních daní, ekologických daní a v některých případech i daně z přidané hodnoty. Celní správa vykonává kompetence v oblasti dělené správy, má kontrolní oprávnění v oblasti silniční dopravy (např. vážení nákladních vozidel, plnění podmínek pro přepravu nebezpečných nákladů, kontroly výkonového zpoplatnění atd.), v oblasti nelegální zaměstnanosti cizinců, v oblasti společné zemědělské politiky, statistiky vnitrounijního obchodu, dohlíží nad dodržováním zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, vykonává kontrolu a dohled v oblasti ochrany duševního vlastnictví, v oblasti obchodování s vojenským materiálem, vykonává kontrolu nad vývozem zboží dvojího užití atd.

Celní orgány mají také v některých případech postavení policejního orgánu. Celní orgány v postavení policejního orgánu vykonávají prověřování podle ustanovení § 158 a § 158a zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, která upravují postup před zahájením trestního stíhání. Pokud zjištěné skutečnosti odůvodňují zahájení trestního stíhání, předávají celní orgány věc k vyšetřování Policii České republiky. Do působnosti celních orgánů v postavení orgánů činných v trestním

řízení patří např. trestné činy zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby, porušení předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou, porušení předpisů o kontrole vývozu zboží a technologií dvojího užití, porušení práv k ochranné známce a jiným označením atd.⁷⁶

Organizační struktura celní správy je třístupňová. Celní správu České republiky v současné době tvoří Generální ředitelství cel, 8 celních ředitelství (Praha, Plzeň, České Budějovice, Olomouc, Ostrava, Brno, Ústí nad Labem, Hradec Králové) a 54 celních úřadů.

Generální ředitelství cel je správním úřadem s celostátní územní působností. Územní působnost celních ředitelství a celních úřadů je stanovena v přílohách zákona č. 185/2004 Sb. Pro výkon některých činností celního úřadu zřizuje generální ředitel pobočky celních úřadů.⁷⁷

Základní struktura Celní správy České republiky

Obr. 1 Základní struktura Celní správy České republiky

Zdroj: Celní správa ČR. Organizační řád Celní správy ČR k 1.1.2011.

(poznámka autorky: vlastní zpracování)

Rozsah činnosti jednotlivých celních orgánů je stanoven v ustanoveních § 3 až § 5 zákona č. 185/2004 Sb. a v některých dalších zákonech, v nichž je celním orgánům dána působnost. V první instanci jsou základní kompetence v oblasti správních deliktů dány celnímu úřadu⁷⁸.

⁷⁶ HÁJÍČEK, Tomáš. Ostatní kompetence celních orgánů. *Daně a právo v praxi*, 2010, č.11, s. 21 - 25

⁷⁷ § 1 zákona č.185/2004 Sb.

⁷⁸ Výjimku tvoří přestupky a jiné správní delikty podle zákona č. 440/2003 Sb., které projednává Generální ředitelství cel, a některé správní delikty podle zákona č. 353/2003 Sb., které projednávají celní ředitelství.

Organizační strukturu celního úřadu mohou tvořit oddělení, odbory, pobočky celního úřadu, případně jiné formy organizačního uspořádání, pokud jsou zřízeny. V rámci organizační struktury celního úřadu může být zřízeno oddělení Podpory řízení, Právní podpory a správy příjmů, Celní a daňové, Celní, Daňové, Kontrol, Mobilního dohledu, Kontrol a mobilního dohledu.⁷⁹

Např. organizační struktura Celního úřadu Mladá Boleslav, kde jsem vykonávala diplomní praxi, je následující: v rámci odboru 02 Cel a daní je zřízeno oddělení 021 Právní podpory a správy příjmů, oddělení 023 Celní a oddělení 024 Daňové. Dále je na tomto celním úřadu zřízeno oddělení 033 Kontrol a dohledu a referát 010 Podpory řízení. Organizační schéma Celního úřadu Mladá Boleslav je uvedeno v příloze IV.

Ředitel Celního úřadu Mladá Boleslav řídí celní úřad a za výsledky jeho činnosti odpovídá řediteli Celního ředitelství Praha. Přímo řídí svého zástupce a ředitele odboru, vedoucího referátu 010 Podpory řízení a vedoucího oddělení 033 Kontrol a dohledu. Zástupce ředitele a ředitel odboru 02 Cel a daní řídí svěřený odbor a za výsledky jeho činnosti odpovídá řediteli celního úřadu. Vedoucí oddělení řídí oddělení a za výsledky jeho činnosti odpovídá řediteli odboru nebo řediteli celního úřadu (vedoucí oddělení 033 Kontrol a dohledu).

Oblast správního trestání je na celním úřadu v kompetenci oddělení 021 Právní podpory a správy příjmů, které provádí činnosti s uceleným řízením ve správním trestání. Celní ředitelství je pak odvolacím orgánem, tzn. přezkoumává podle zvláštních právních předpisů rozhodnutí vydaná celními úřady ve svém územním obvodu.⁸⁰

Celní orgány jsou kompetentní k projednávání následujících přestupků a jiných správních deliktů:

1. celní přestupky a celní delikty podle zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů
2. přestupky a jiné správní delikty podle zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁹ Celní správa České republiky. Organizační řád Celní správy České republiky k 1.1.2011. 2011. s. 83-84

⁸⁰ § 4 odst. 5 písm. h) zákona č. 185/2004 Sb.

3. přestupky a jiné správní delikty podle zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů
4. přestupky a jiné správní delikty podle zákona č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
5. jiné správní delikty podle zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů
6. jiné správní delikty podle zákona č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
7. přestupky a jiné správní delikty podle zákona č. 594/2004 Sb., jímž se provádí režim Evropských společenství pro kontrolu vývozu zboží a technologií dvojího užití, ve znění pozdějších předpisů
8. jiný správní delikt podle § 319 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů
9. přestupky a jiné správní delikty podle zákona č. 61/1997 Sb., o lihu a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenské podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona ČNR č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů
10. přestupky a jiné správní delikty podle zákona č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti a o změně zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů
11. přestupky a správní delikty podle zákona č. 676/2004 Sb., o povinném značení lihu a o změně zákona č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů
12. přestupky a jiné správní delikty podle zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
13. přestupky a jiné správní delikty podle zákona č. 228/2005 Sb., o kontrole obchodu s výrobky, jejichž držení se v České republice omezuje z bezpečnostních důvodů, a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
14. přestupky a jiné správní delikty podle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

15. jiné správní delikty podle zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
16. jiné správní delikty podle zákona č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
17. jiné správní delikty podle zákona č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem a o doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů
18. jiné správní delikty podle zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší), ve znění pozdějších předpisů
19. přestupky a jiné správní delikty podle zákona č. 38/2008 Sb., o vývozu a dovozu zboží, které by mohlo být použito pro výkon trestu smrti, mučení nebo jiné kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, a o poskytování technické pomoci s tímto zbožím související, a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
20. přestupky podle zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
21. přestupky a jiné správní delikty podle zákona č. 440/2003 Sb., o nakládání se surovými diamanty, o podmínkách jejich dovozu, vývozu a tranzitu, a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Působnost v oblasti pořádkových deliktů je celním orgánům dána:

1. v zákoně č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (§ 62)
2. v zákoně č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů (§ 19)
3. v zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (§ 247).

S celními orgány souvisí správní disciplinární delikt podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

4.2 Analýza správních deliktů v působnosti Celní správy České republiky

Jak vyplývá z předešlé podkapitoly, působnost Celní správy České republiky v oblasti správních deliktů je značně rozsáhlá, proto se v této podkapitole zaměřím pouze na analýzu některých správních deliktů, a to správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob (pro účely této podkapitoly použiji dále jen pojem „správní delikty“) projednávaných celními úřady.

4.2.1 Celní delikty podle zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů

V celních předpisech je zakotvena celá řada práv osob, které dovážejí a vyvážejí zboží. Vedle těchto práv jsou zde obsaženy i povinnosti těchto osob. Porušením povinností se pak příslušná osoba dopustí celního přestupku nebo celního deliktu.⁸¹

Celního deliktu se dopustí právnická osoba nebo fyzická osoba podnikatel, která porušila nebo ohrozila zájem společnosti způsobem uvedeným v § 293 odst. 1 zákona č. 13/1993 Sb., tzn. osoba, která:

- a) nezákonně vyveze nebo doveze zboží,
- b) uvede nesprávné údaje o zboží podléhajícím dohledu celních orgánů,
- c) způsobí, že jí bylo příslušným celním orgánem uděleno povolení na základě nepravých, pozměněných nebo padělaných dokladů nebo nesprávných nebo nepravdivých údajů,
- d) způsobí, že jí bylo zboží propuštěno na základě nepravých, pozměněných nebo padělaných dokladů nebo nesprávných nebo nepravdivých údajů,
- e) nedodrží podmínky stanovené pro zboží propuštěné do režimu s podmíněným osvobozením, propuštěné do režimu vývozu, propuštěné do volného oběhu s osvobozením od dovozního cla v důsledku jeho konečného použití nebo se sníženou celní sazbou, zajištěné k projednání celního deliktu, dočasně uskladněné, umístěné ve svobodném celním pásmu nebo ve svobodném celním skladu, pro které bylo zřízeno zástavní právo,

⁸¹ ŽEMLIČKA, L. *Celní zákon a předpisy související v praxi od 1.7.2002*. 2. doplněné a aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2002, s. 307

- f) nezákonně odejme zboží dohledu celních orgánů nebo se tohoto odnětí zúčastní,
- g) padělá doklady o dováženém a vyváženém zboží nebo zboží v tranzitu,
- h) přechovává zboží uniklé dohledu celních orgánů,
- i) poruší celní závěry,
- j) uvede nesprávné nebo nepravdivé údaje v žádosti předložené celnímu orgánu anebo předloží s touto žádostí nepravé, pozměněné nebo padělané doklady nebo jiné písemnosti,
- k) uvede nesprávné údaje v žádosti o osvědčení původu zboží nebo sama osvědčí původ zboží v rozporu s mezinárodní smlouvou,
- l) neuposlechne výzvy celního orgánu nebo celníka nebo jinak jim brání při výkonu jejich činnosti.

Po vstupu České republiky do Evropské unie je Česká republika vedle národní legislativy vázána také předpisy Evropského společenství. Celní kodex a prováděcí nařízení k celnímu kodexu však neobsahují žádná ustanovení o správních deliktech. Správní trestání je upraveno národními právními předpisy jednotlivých členských států Evropské unie. Konkrétní protiprávní jednání (porušení či nesplnění povinnosti), kterým dochází k naplnění skutkové podstaty celních deliktů, je nutné hledat nejen v národních předpisech, ale i v právních předpisech Evropského společenství.

Příklad: Skutkovou podstatu celního deliktu podle § 293 odst. 1. písm. d) zákona č. 13/1993 Sb. naplní osoba, která způsobí, že jí bylo zboží propuštěno na základě nepravých, pozměněných nebo padělaných dokladů nebo nesprávných nebo nepravdivých údajů. Povinnost uvádět správné údaje o zboží podléhajícímu celnímu dohledu vyplývá z článku 199 prováděcího nařízení k celnímu kodexu, kde je stanoveno, že podáním celního prohlášení podepsaného deklarantem nebo jeho zástupcem celnímu úřadu vzniká odpovědnost za správnost údajů uvedených v celním prohlášení, pravost přiložených dokladů a dodržení všech povinností souvisejících s propuštěním předmětného zboží do celního režimu. V § 62 odst. 2 celního kodexu je stanovena povinnost předložit k celnímu prohlášení všechny doklady, jejichž předložení je nezbytné pro uplatnění celního režimu, do něhož má být zboží propuštěno.

Odpovědnost za celní delikt je objektivní. V ustanovení § 299 odst. 5 zákona č. 13/1993 Sb. jsou uvedeny určité skutečnosti, formulované obdobně jako liberační

důvody⁸², které mají za následek, že v případě jejich naplnění, celní úřad sankci za spáchaný celní delikt neuloží.

Za celní delikt lze uložit sankci pokuty a propadnutí zboží. Za porušení právních předpisů uvedených v § 293 odst. 1 písm. a) až f) zákona č. 13/1993 Sb. je možno uložit pokutu omezenou horní hranicí 4 000 000 Kč a za porušení právních předpisů uvedených v § 293 odst. 1 písm. g) až l) tohoto zákona pokutu, jejíž výše je stanovena horní hranicí 250 000 Kč. Jestliže celní úřad projednává více celních deliktů téže osoby ve společném řízení, uloží této osobě sankci podle ustanovení, které se vztahuje na celní delikt nejpřísněji postižitelný (absorpční metoda).

Sankci propadnutí zboží je možno uložit v případě, že zboží náleží právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě, která se dopustila celního deliktu, a zboží bylo ke spáchání celního deliktu užito nebo určeno, nebo bylo celním deliktem získáno nebo bylo nabyto za zboží celním deliktem získané. Sankci propadnutí zboží však nelze vyslovit, jestliže by jeho hodnota byla v nápadném nepoměru k povaze celního deliktu.⁸³ Sankci propadnutí zboží může celní úřad uložit samostatně nebo společně se sankcí pokuty.

Sankci pokuty nebo propadnutí zboží lze vyslovit do jednoho roku ode dne, kdy se celní úřad kompetentní k projednání celního deliktu dozvěděl o tom, že došlo k porušení nebo nesplnění povinnosti uložené příslušnými právními předpisy (subjektivní lhůta), nejpozději však do 6 let ode dne, kdy k tomuto porušení nebo nesplnění povinnosti došlo (objektivní lhůta). V těchto lhůtách musí rozhodnutí o celním deliktu nabýt právní moci.⁸⁴

Pokuta je splatná do 30 dnů po nabytí právní moci rozhodnutí o celním deliktu. Jestliže pokuta není ve lhůtě splatnosti dobrovolně uhrazena, přistupují celní orgány k jejímu vymáhání, přičemž exekučním titulem je vykonatelné rozhodnutí o celním deliktu.

Místní příslušnost k projednání celního deliktu je stanovena v § 304 zákona č. 13/1993 Sb. Místně příslušný k projednání celního deliktu je celní úřad, v jehož územním obvodu má osoba odpovědná za celní delikt sídlo nebo bydliště. V případě, že odpovědná osoba nemá sídlo nebo bydliště v České republice, je k projednání celního

⁸² Srov. MATES, Pavel. K některým aspektům postihu smíšených správních deliktů v souvislosti s reformou správního trestání. *Právní rozhledy*, 2003, roč. XI, č. 7, s. 354- 355.

⁸³ § 300 zákona č. 13/1993 Sb.

⁸⁴ Srov. MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 148 - 149

deliktu příslušný celní úřad, v jehož územním obvodu byl celní delikt spáchán, nebo celní úřad, v jehož obvodu byl celní delikt zjištěn. Řízení o celních deliktech je vedeno v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu, pokud není zvláštním zákonem stanoveno jinak (§ 320 odst. 1 písm. b), bod 1. zákona č. 13/1993 Sb.).

4.2.2 Správní delikty podle § 319 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 13/1993 Sb. stanovuje osobě, která má sídlo nebo trvalý pobyt na území České republiky, povinnost sdělit celnímu úřadu pravdivé údaje o vnitrouijním obchodu, a to způsobem stanoveným vyhláškou č. 201/2005 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními státy Evropského společenství, ve znění pozdějších předpisů.

Podle § 319 odst. 7 zákona č. 13/1993 Sb. je celní úřad oprávněn uložit pokutu do výše 1 000 000 Kč osobě, která nesplní povinnost stanovenou v § 319 odst. 6 tohoto zákona, tj. osobě, která má sídlo nebo trvalý pobyt na území České republiky a která nesdělí celnímu úřadu pravdivé údaje o obchodu uvnitř Evropského společenství způsobem a s použitím dokladu, který stanoví Český statistický úřad a ministerstvo vyhláškou, nebo neposkytne celnímu úřadu potřebnou součinnost.

Objektem tohoto správního deliktu je zájem společnosti, aby stanovené osoby sdělovaly v předepsaném termínu na předepsaném tiskopise pravdivé statistické údaje o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropské unie a poskytovaly celním orgánům potřebnou součinnost. Tento správní delikt může mít povahu jak deliktu komisivního (sdělí nepravdivé údaje o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy EU), tak deliktu omisivního (ve stanoveném termínu celnímu úřadu nesdělí předepsané statistické údaje). Subjektem tohoto správního deliktu může být právnická osoba, fyzická osoba podnikatel, fyzická osoba, která má sídlo nebo trvalý pobyt na území České republiky.

K odpovědnosti za nesplnění povinnosti není třeba zavinění, zákon neobsahuje liberační důvod. Pro řízení o správním deliktu se subsidiárně použije správní řád.

4.2.3 Správní delikty podle zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů

Legalizací výnosů z trestné činnosti se rozumí jednání, které sleduje zakrytí nezákonného původu jakékoliv ekonomické výhody, která plyne z trestné činnosti s cílem vzbudit zdání, že se jedná o majetkový prospěch, který byl nabytý v souladu se zákonem.⁸⁵

Kompetence podle tohoto zákona je celním orgánům dána v § 42. Podle tohoto ustanovení celní orgány kontrolují od 1.9.2008⁸⁶ plnění oznamovací povinnosti při přeshraničních převozech. K projednání správních deliktů podle tohoto zákona je celní úřad oprávněn podle § 52 odst. 7 tohoto zákona.

Skutkovou podstatu správního deliktu podle § 50 odst. 2 zákona č. 253/2008 Sb. naplní právnická osoba nebo fyzická osoba podnikatel, která:

- a) vstupuje do České republiky z oblasti mimo celní území Evropských společenství nebo z tuzemska do takové oblasti vystupuje a celnímu úřadu písemně neoznámí dovoz a vývoz platných platidel v české nebo cizí měně, cestovních šeků nebo peněžních poukázek směnitelných za hotové peníze, cenných papírů na doručitele nebo na řad anebo vysoce hodnotných komodit, jako jsou například drahé kovy nebo drahé kameny, v úhrnné hodnotě převyšující 10 000 EUR;
- b) odesílá z České republiky mimo území Evropských společenství nebo odtud přijímá poštovní nebo jinou zásilku, která obsahuje věci uvedené v předchozím odstavci v úhrnné hodnotě převyšující 10 000 EUR, a celnímu úřadu tuto zásilku neoznámí a nezajistí, aby mu byla zásilka předložena ke kontrole.

Druhovým objektem je zájem státu na ochraně před nelegálními činnostmi označovanými jako „praní špinavých peněz“. Individuální objekty vyplývají z jednotlivých skutkových podstat. Např. u skutkové podstaty uvedené v § 50 odst. 2 písm. a) je individuálním objektem zájem společnosti na plnění oznamovací povinnosti při vstupu do České republiky z oblasti mimo celní území Evropského společenství nebo při výstupu z České republiky do oblasti mimo celní území Evropského společenství. Protiprávní

⁸⁵ § 3 odst. 1 zákona č. 253/2008 Sb.

⁸⁶ Zákon č. 253/2008 Sb. nahradil zákon č. 61/1996 Sb.

jednání spočívá v nesplnění oznamovací povinnosti stanovené tímto zákonem.⁸⁷ Subjektem může být právnická osoba nebo fyzická osoba podnikatel. Odpovědnost je objektivní. V § 52 odst. 1 je zakotven liberační důvod.

Sankcí za tento druh správního deliktu je pokuta nebo propadnutí věci. Pokuta je omezena horní hranicí sazby, a to 10 000 000 Kč, přičemž při rozhodování o výši pokuty přihlédne k závažnosti, způsobu, době trvání a následkům správního deliktu.

Odpovědnost za správní delikt zaniká, pokud o něm celní úřad nezačal řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl (tzv. subjektivní prekluzivní lhůta), nejpozději však do 10 let od okamžiku, kdy byl spáchán (tzv. objektivní prekluzivní lhůta).

Při zjištění porušení povinnosti podle tohoto zákona může celní úřad zajistit věci, kterých se porušení týkalo, a může je použít na úhradu uložené pokuty v případě, že nebyla ve stanovené lhůtě dobrovolně zaplácena (§ 52 odst. 9).

Zákon neobsahuje odkaz na procesní předpis.

4.2.4 Správní delikty podle zákona č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti a o změně zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů

Účelem zákona o omezení plateb v hotovosti je především omezení daňových úniků a působení proti legalizaci výnosů z trestné činnosti.

Působnost k projednávání správních deliktů podle tohoto zákona je celním úřadům dána v § 6a odst. 5 a 6 zákona č. 254/2004 Sb., a to od 1. 7. 2004.

Zákon stanovuje případy povinnosti provést platbu bezhotovostní.⁸⁸ Jde o platby prováděné navzájem mezi osobami s místem trvalého pobytu, místem pobytu nebo sídlem na území České republiky, pobočkami nebo organizačními složkami zahraničních osob zřízenými na území České republiky, nebo osobami s trvalým místem pobytu, místem pobytu nebo sídlem na území České republiky ve prospěch osob s místem pobytu nebo sídlem v zahraničí, přesahuje-li výše těchto plateb částku 350 000 Kč.

⁸⁷ § 41 zákona č. 253/2008 Sb.

⁸⁸ § 3 a § 4 zákona č. 254/2004 Sb.

Správního deliktu se dopustí osoba, která poruší zákonem stanovenou povinnost provést bezhotovostní platbu, nebo přijme hotovostní platbu, která byla provedena v rozporu se zákonem.

Chráněným zájmem je zájem společnosti na tom, aby platby převyšující zákonem stanovený limit byly prováděny bezhotovostně. Protiprávní jednání spočívá v uhrazení či poskytnutí platby převyšující zákonem stanovený limit. Subjektem tohoto správního deliktu může být právnická osoba nebo fyzická osoba podnikatel. Odpovědnost je konstruována jako objektivní. Celní úřad je při projednávání povinen přihlídnout k liberačním ustanovením uvedeným v § 6a odst. 1 zákona č. 254/2004 Sb.

Za správní delikty podle tohoto zákona lze uložit sankci pokuty až do výše 5 000 000 Kč, přičemž při stanovení výše pokuty se přihlédne k závažnosti jednání a jeho následkům.

Odpovědnost za správní delikt zaniká, jestliže o něm celní úřad nezahájil řízení do jednoho roku ode dne, kdy se o něm dozvěděl (subjektivní lhůta), nejpozději však do deseti let ode dne, kdy byl spáchán (objektivní lhůta).

. Zákon neobsahuje odkaz na procesní předpis.

4.2.5 Správní delikty podle zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Tento zákon mimo jiné upravuje pěstování máku, konopí a koky a vývoz a dovoz makoviny.

Správní delikty podle tohoto zákona zjišťují a projednávají celní úřady od 1. 1. 2005. Působnost k projednání správních deliktů je v tomto zákoně celním úřadům dána v § 40 odst. 7 zákona č. 167/1998 Sb. Celní orgány projednávají podle tohoto zákona správní delikty podle § 36 odst. 1 písm. t) a odst. 7 písm. a) a b).

Zákon č. 167/1998 Sb. ukládá osobám pěstujícím mák setý a konopí na celkové ploše větší než 100 m² tuto plochu pěstování nahlásit místně příslušnému celnímu úřadu podle místa pěstování. Ohlašovací povinnost podle tohoto zákona vzniká osobě pěstující mák setý nebo konopí několikrát do roka. Do konce května je pěstitel povinen nahlásit

celnímu úřadu rozlohu plochy, která bude předmětnými plodinami oseta. Druhá ohlašovací povinnost vzniká pěstiteli v době, kdy bude plodiny zneškodňovat, a to nejpozději pět dnů před zahájením sklizně. Poslední ohlašovací povinnost má pěstitel uvedených plodin k 31.12., kdy musí podat hlášení o celkové sklizni těchto plodin.⁸⁹ Vzory formulářů, včetně pokynů k vyplnění a nakládání s formuláři jsou součástí vyhlášky č. 151/2005 Sb., kterou se stanoví vzory formulářů pro hlášení osob pěstujících mák setý nebo konopí a způsob vyplňování a nakládání s uvedenými formuláři.

Skutkovou podstatu správního deliktu naplní právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba tím, že pěstuje mák setý nebo konopí na celkové ploše přesahující 100 m² a nesplní zákonem stanovenou ohlašovací povinnost nebo uvede nesprávné nebo neúplné údaje v předepsaných hlášeních.

Správní delikt může mít povahu jak deliktu komisivního (osoba povinná k hlášení uvede neúplné nebo nepravdivé údaje do předepsaných hlášení), tak omisivního (osoba nesplní ohlašovací povinnost stanovenou zákonem). Odpovědnost za správní delikt je objektivní. V § 40 odst. 1 tohoto zákona je zakotven liberační důvod.

Sankcí za správní delikt je pokuta a propadnutí věci. Za správní delikt, kterého se dopustí osoba tím, že pěstuje mák setý nebo konopí na celkové ploše přesahující 100 m² a nesplní ohlašovací povinnost, uloží celní úřad pokutu do výše 500 000 Kč. V případě uvedení nesprávných nebo neúplných údajů v předepsaném hlášení uloží celní úřad pokutu do výše 1 000 000 Kč.

Nelze-li uložit propadnutí věci, může celní úřad za zákonem stanovených podmínek rozhodnout o ochranném opatření zabránění věci. Vlastníkem propadlého či zabraného zboží se stane stát.

Trestnost za tento správní delikt zaniká, nezahájil-li celní úřad řízení o správním deliktu v pětileté subjektivní lhůtě, která se počítá ode dne, kdy se celní úřad o porušení povinnosti dozvěděl, nejpozději v desetileté objektivní lhůtě, která se počítá ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo.

Pro řízení o správním deliktu se použije správní řád (§ 44 odst. 1).

⁸⁹ § 29 zákona č. 167/1998 Sb.

4.2.6 Správní delikty podle zákona č. 676/2004 Sb., o povinném značení lihu a o změně zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Působnost v oblasti správních deliktů podle tohoto zákona je celním úřadům dána v § 24 odst. 4 od 1. 7. 2005.

Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu podle tohoto zákona v případě, že naplní některou ze skutkových podstat uvedených v § 19 odst. 1, odst. 2 nebo 3 zákona č. 676/2004 Sb.

Podle § 19 odst. 1 se právnícká nebo podnikající fyzická osoba dopustí správního deliktu tím, že neoprávněně nakládá s neznačeným lihem⁹⁰ nebo kontrolními páskami, nakládá s padělkami kontrolních pásek, nebo v rozporu se zákonem vyveze lih, který je značen kontrolní páskou.⁹¹

Správního deliktu se dopustí výrobce, dovozce nebo provozovatel daňového skladu, který nabyl lih v režimu podmíněného osvobození od daně tím, že v rozporu se zákonem neznačí lih kontrolní páskou⁹², nepodá návrh na registraci celnímu ředitelství⁹³, v návrhu na registraci uvede nesprávné údaje, nebo v rozporu se zákonem značí lih na jiném místě, než je povoleno.

Skutkovou podstatu správního deliktu naplní držitel např. v případě, že umístí kontrolní pásku na spotřebitelské balení v rozporu se zákonem⁹⁴, nevede nebo neuchovává evidenci kontrolních pásek, neprovede inventuru kontrolních pásek nebo neoznámí výsledek inventury.

⁹⁰ V souladu s § 2 písm. s) se neznačeným lihem rozumí: „*lih ve spotřebitelském balení neznačeném kontrolní páskou nebo značeném poškozenou kontrolní páskou, popřípadě s nesprávně umístěnou kontrolní páskou, která zpochybňuje porušenost jeho obsahu, ve spotřebitelském balení značeném kontrolní páskou, která nemá náležitosti stanovené tímto zákonem, ve spotřebitelském balení značeném kontrolní páskou zaevidovanou na jinou osobu, než která zajistila značení kontrolní páskou, ve spotřebitelské balení značeném kontrolní páskou určenou pro jiné spotřebitelské balení lihu nebo kontrolní páskou určenou pro jinou úroveň obsahu etanolu, ve spotřebitelském balení značeném kontrolní páskou, kterou lze bez jejího porušení lehce odstranit, nebo lih, který není ve spotřebitelském balení s výjimkou lihu uvedeného v § 4.*“

⁹¹ V souladu s § 4 odst. 2 nesmí být lih, který byl celním úřadem propuštěn do celního režimu vývozu, značen kontrolní páskou.

⁹² Povinnost značit lih mají osoby uvedené v § 19 odst. 2, a to v okamžiku uvedení lihu do volného daňového oběhu.

⁹³ § 7 zákona č. 676/2004 Sb.

⁹⁴ V souladu s § 6 musí být kontrolní pásky na spotřebitelském balení lihu umístěny tak, aby při otevření tohoto balení došlo k porušení této pásky.

Chráněným zájmem je zájem společnosti na tom, aby líh ve spotřebitelském balení, vyrobený na daňovém území České republiky nebo na toto území dovezený, byl řádně značen kontrolní páskou, a zájem na řádné manipulaci a evidenci s kontrolními páskami. Správní delikt může mít povahu správního deliktu komisivního (např. neoprávněně nakládá s neznačeným lihem) i omisivního (např. nevede nebo neuchovává evidenci kontrolních pásek). Odpovědnost za tento druh správního deliktu je objektivní, bez ohledu na zavinění. Zákon obsahuje v § 24 odst. 1 liberační důvody zproštění se této odpovědnosti.

Sankcí za správní delikty podle tohoto zákona může být pokuta či propadnutí věci, přičemž propadnutí věci lze uložit samostatně nebo společně s pokutou za podmínky, že věc náleží osobě, která se správního deliktu dopustila, a věc byla ke spáchání správního deliktu určena nebo užita, nebo byla správním deliktem získána nebo nabyta za věc správním deliktem získanou. V případě, že je věcí neznačený líh nebo kontrolní páska uloží celní úřad sankci propadnutí vždy.

V případě, že celní úřad neuložil sankci propadnutí věci, může při splnění zákonem stanovených podmínek rozhodnout o ochranném opatření zabránění věci. Vlastníkem zabrané věci se stává stát. O ochranném opatření zabránění věci nelze rozhodnout, pokud od spáchání deliktu uplynulo 6 let.

Za správní delikt podle § 19 odst. 1 písm. a) nebo b), odst. 2 písm. a) a odst. 3 písm. b) uloží celní úřad pokutu, jejíž výše je stanovena horní hranicí 5 000 000 Kč, nebo propadnutí věci. Za správní delikt podle § 19 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. c) a odst. 3 písm. a), c,) d), h) uloží celní úřad pokutu až do výše 1 000 000 Kč nebo propadnutí věci. Za správní delikt podle § 19 odst. 2 písm. b) nebo odst. 3 písm. e), f) a g) uloží celní úřad pokutu do výše 1 000 000 Kč.

V případě, že celní úřad nezahájí řízení o správním deliktu do dvou let ode dne, kdy se o spáchání správního deliktu dozvěděl (subjektivní lhůta), nejpozději do 5 let ode dne, kdy byl spáchán (objektivní lhůta), odpovědnost právnické či fyzické osoby podnikatele zaniká.

K projednání správních deliktů podle tohoto zákona je v souladu s ustanovením § 24 odst. 4 kompetentní celní úřad, v jehož územním obvodu vyšel správní delikt najevo. Zákon neobsahuje odkaz na procesní předpis.

4.2.7 Správní delikty podle zákona č. 61/1997 Sb., o lihu, ve znění pozdějších předpisů

Působnost v oblasti správních deliktů je celním úřadům dána v § 17b odst. 5 zákona č. 61/1997 Sb. Skutkové podstaty správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob jsou uvedeny v § 17a odst. 1 až odst. 7 zákona č. 61/1997 Sb. Celní úřad projednává správní delikty podle tohoto zákona s výjimkou správních deliktů podle § 17a odst. 1 písm. g) a h), které v prvním stupni projednává Státní zemědělská a potravinářská inspekce.

Skutkovou podstatu správního deliktu podle § 17a odst. 1 naplní právnická nebo fyzická osoba podnikatel, která prodá ovocný destilát vyrobený pěstitelským pálením⁹⁵, nechá si pro sebe vyrobit větší množství etanolu, neuskladní líh v kalibrovaných nádržích⁹⁶, poruší podmínku pro uvádění lihu do oběhu, použije denaturovaného lihu k jiným účelům, než stanoví prováděcí právní předpis, vylučuje denaturační prostředky z denaturovaného lihu a pozměňuje jeho vlastnosti nebo poruší zákazy pro výrobu, úpravu, použití a uvádění lihu do oběhu.

Skutkové podstaty správních deliktů uvedených v § 17a odst. 2 písm. a) až d) se týkají protiprávního jednání provozovatelů pěstitelské pálenice. Správního deliktu se dopustí např. osoba, která jako provozovatel pěstitelské pálenice poruší povinnost vést evidenci o každém případě pěstitelského pálení, osoba, která provozuje výrobní zařízení pěstitelské pálenice, které neodpovídá popisu a nákresu předloženého k žádosti o vydání povolení k pěstitelskému pálení, nebo použije k pálení zákonem nedovolené suroviny.

Správní delikty podle § 17a odst. 4 souvisejí s porušením právních povinností týkajících se vedení předepsaných evidencí a správní delikty uvedené v § 17a odst. 3 spočívají v porušení povinnosti při měření lihu a v porušení nebo nesplnění podmínek pro výrobu a denaturaci lihu. Správní delikty podle § 17a odst. 5 se týkají porušení oznamovací povinnosti při prodeji a přemísťování přístrojů určených k výrobě či úpravě lihu. Správní delikty uvedené v § 17a odst. 6 a 7 souvisí s porušením či nesplněním právních povinností provozovatele lihovaru nebo zvláštního lihovaru.

⁹⁵ Podle § 4 odst. 8 zákona č. 61/1997 Sb. nesmí být ovocný destilát vyrobený pěstitelským pálením předmětem prodeje.

⁹⁶ V souladu s § 14 může být líh uskladněn pouze v kalibrovaných nádržích opatřených zařízením, které umožňuje spolehlivě zjistit množství skladovaného lihu.

Druhový objektem, který vyplývá z § 1 tohoto zákona, je zájem společnosti na tom, aby výroba, úprava, skladování, evidence a oběh lihu probíhaly v souladu se zákonnými postupy zajišťujícími daňové příjmy státního rozpočtu a omezeními zabraňujícími změnám jednotlivých druhů lihu. Subjektem správního deliktu může být právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba. Správní delikt může mít povahu jak deliktu komisivního (např. poruší podmínku pro uvádění lihu do oběhu), tak omisivního (např. neuskładní líc v kalibrovaných nádržích).

V § 17b odst. 1 zákon upravuje liberační ustanovení.

Sankcí za správní delikt je pokuta. Její výše je omezena horní hranicí, která je v zákoně stanovena dvěma způsoby, a to pevně a pohyblivě. Pevná horní hranice (rozmezí od 100 000 Kč do 20 000 000 Kč dle typové závažnosti skutkových podstat) je použita u všech skutkových podstat s výjimkou § 17a odst. 1 písm. d). Zde je použita pohyblivá horní hranice pokuty, a to do výše desetinásobku sazby spotřební daně stanovené pro líc zvláštním zákonem a připadající na množství lihu obsaženého ve výrobku.

Odpovědnost právnické či fyzické osoby podnikatele za správní delikt zaniká, pokud o něm celní úřad nezahájil řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděl (subjektivní lhůta), nejpozději však do 3 let ode dne, kdy ke spáchání správního deliktu došlo (objektivní lhůta). Po uplynutí subjektivní či objektivní lhůty trestnost zaniká.

Zákon č. 61/1967 Sb. neobsahuje odkaz na procesní předpis.

4.2.8 Správní delikty podle zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 353/2003 Sb. stanovuje podmínky zdaňování minerálních olejů, lihu, piva, vína a meziproductů a tabákových výrobků spotřebními daněmi, a dále upravuje způsob značení a prodeje tabákových výrobků a způsob značení některých minerálních olejů.

Působnost celním orgánům v oblasti správních deliktů podle tohoto zákona je dána v § 1351 odst. 4 od 1. 5. 2004⁹⁷.

Skutkové podstaty správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob jsou uvedeny v části šesté zákona č. 353/2003 Sb. a jsou rozvedeny v ustanoveních

⁹⁷ Zákon č. 353/2003 Sb. nahradil zákon č. 587/1992 Sb.

§ 135a až 135c, 135f, 135g, 135h, 135j a 135k tohoto zákona. Skutkové podstaty uvedené § 135a a §135b se týkají tabákových výrobků, skutkové podstaty v § 135c lihovin a tabákových výrobků, skutkové podstaty uvedené v § 135f až § 135j minerálních olejů a skutkové podstaty v § 135k se vztahují k lihu, který se používá pro výrobu minerálních olejů. O některých skutkových podstatách pojednám v následujícím textu podrobněji.

Správní delikt podle § 135a spočívá v porušení právních povinností souvisejících se značením tabákových výrobků tabákovými nálepkami a evidencí a manipulací s tabákovými nálepkami. Za správní delikt se uloží sankce pokuty. Horní hranice pokuty je dána rozmezím od 1 000 000 Kč do 50 000 000 Kč podle závažnosti skutkových podstat.

Správní delikt podle § 135b se týká např. neoprávněného skladování neznačených tabákových výrobků na daňovém území České republiky, porušení zákazu prodeje cigaret za cenu vyšší či nižší, než je cena pro konečného spotřebitele uvedená na tabákové nálepce, prodeje tabákových výrobků v rozporu s § 107 odst. 6, nebo spotřeby cigaret zakoupených za cenu nižší, než je cena pro konečného spotřebitele uvedená na tabákové nálepce. Správního deliktu se také dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba, která *„nakoupí cigarety za cenu nižší, než je cena pro konečného spotřebitele uvedená na tabákové nálepce, ačkoliv prodej cigaret není předmětem její činnosti.“*⁹⁸

Správní delikt podle § 135c odst. 2 souvisí s porušením zákazu prodeje lihovin a tabákových výrobků na stanovených místech⁹⁹ a uloží se za něj pokuta do 1 000 000 Kč.

V případě správních deliktů týkajících se neznačených tabákových výrobků zajištěných při kontrole podle § 115 nebo tabákových výrobků a lihovin zajištěných při kontrole podle § 134, uloží celní úřad propadnutí předmětných výrobků, a to při splnění zákonem stanovených podmínek.¹⁰⁰ Nejsou-li splněny podmínky pro sankci propadnutí tabákových výrobků nebo lihovin, rozhodne celní orgán za podmínek stanovených zákonem o jejich zabránění. Vlastníkem propadlých či zabraných tabákových výrobků nebo lihovin se stává stát. Celní úřad propadlé či zabrané výrobky zničí pod celním dohledem.

Správní delikt podle § 135f odst. 1 spočívá v porušení zákazů uvedených v § 134f písm. a), c), d) a e) a v § 134q písm. a), c), d) a e). Sankcí za tyto správní delikty je pokuta do výše 50 000 Kč. Správního deliktu podle § 135f odst. 2 písm. a) se dopustí právnická

⁹⁸ § 135b odst. 2 zákona č. 353/2003 Sb.

⁹⁹ § 133 zákona č. 353/2003 Sb.

¹⁰⁰ § 135d zákona č. 353/2003 Sb.

nebo fyzická podnikající osoba tím, že uvede do volného daňového oběhu neznačkované a nebarvené minerální oleje uvedené v § 134b odst. 1. Skutkovou podstatu správního deliktu podle § 135f odst. 2 písm. b) naplní osoba, která uvede do volného daňového oběhu či prodá neznačkované minerální oleje uvedené v § 134m odst. 1. Za tyto správní delikty se uloží pokuta v rozmezí od 50 000 Kč do 50 000 000 Kč.

Odpovědnost za správní delikty podle zákona č. 353/2003 Sb. je objektivní. Přílišnou tvrdost objektivní odpovědnosti za správní delikt zákon zmírňuje liberačním ustanovením zakotveným v § 135l odst. 1. Odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká uplynutím času. Subjektivní lhůta je 1 rok, objektivní 3 roky.

Sankcí za správní delikt je podle tohoto zákona pokuta a propadnutí zboží. Výše pokuty je v zákoně diferencována podle typové závažnosti jednotlivých skutkových podstat a je stanovena buď horní hranicí nebo stanovením rozmezí daném minimální a maximální částkou. Při určení výše pokuty správní orgán přihlíží k závažnosti deliktu, ke způsobu jeho spáchání, k jeho následkům a okolnostem, za kterých byl spáchán.

Zákon neobsahuje odkaz na procesní předpis.

4.2.9 Správní delikty podle zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 634/1992 Sb. stanovuje některé podmínky podnikání významné pro ochranu spotřebitele, úkoly veřejné správy v oblasti ochrany spotřebitele a oprávnění spotřebitele, sdružení spotřebitelů a dalších právnických osob založených k ochraně spotřebitele.

Celní úřady vykonávají podle tohoto zákona dozor nad dodržováním povinností stanovených v § 5 odst. 2, § 7b a § 14a zákona č. 634/1992 Sb.

Celní úřady projednávají správní delikty, které byly spáchány porušením povinností, nad jejichž dodržováním vykonávají celní úřady dozor, a to od 29. 5. 2006.

Správního deliktu podle § 24 odst. 1 písm. a) se dopustí výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel tím, že poruší zákaz používání nekalých obchodních praktik. Za nekalou obchodní praktiku se mimo jiné považuje také klamavá

obchodní praktika.¹⁰¹ Klamavou obchodní praktikou se rozumí také nabízení nebo prodej výrobků nebo služeb porušujících práva duševního vlastnictví, jakož i skladování takových výrobků za účelem nabízení nebo prodeje a také neoprávněné užívání označení chráněného podle zvláštního předpisu.

Správního deliktu se také dopustí podle § 24 odst. 4 dodavatel, prodávající nebo vývozce tím, že nabízí, prodává nebo vyváží výrobky, které byly určeny pro humanitární účely a jsou označeny nápisem „humanita“.

Skutkovou podstatu správního deliktu podle § 24 odst. 9 naplní provozovatel tržště (tržnice) tím, že v rozporu s § 14a nevede nebo na žádost celního úřadu nepředloží evidenci prodávajících.

Druhovým objektem těchto deliktů je společenský zájem na ochraně spotřebitele. Individuální objekty vyplývají z jednotlivých skutkových podstat. Individuálním objektem je zájem společnosti na tom, aby spotřebitel nebyl klamán nabídkou nebo prodejem výrobků nebo zboží porušujících některá práva duševního vlastnictví, aby nedocházelo ke skladování těchto výrobků za účelem nabídky nebo prodeje, zájem společnosti na dodržování zákazu nabídky, prodeje a vývozu výrobků nebo zboží určených pro humanitární účely, zájem společnosti, aby majitelé tržnice řádně vedli a na požádání předložili evidenci prodávajících. Protiprávní jednání může mít formu konání (porušení povinnosti zákazu nekalých obchodních praktik nebo zákazu nabídky, prodeje a vývozu výrobků a zboží určeného pro humanitární účely), tak i opomenutí konání, ke kterému byl subjekt povinen (majitel tržště nevede či na žádost dozorového orgánu nepředloží evidenci prodávajících).

Subjektem výše uvedených správních deliktů může být právnická i fyzická osoba podnikatel. Odpovědnost je objektivní, bez ohledu na zavinění. V § 24b odst. 1 zákon obsahuje liberační ustanovení.

Za správní delikty, ke kterým došlo porušením zákazu klamavých obchodních praktik nebo porušením zákazu uvedeného v § 7b, uloží celní úřad sankci pokuty (do výše 5 000 000 Kč) a rozhodne o propadnutí zboží. O propadnutí zboží celní úřad rozhodne podle § 28a zákona č. 191/1999 Sb.

¹⁰¹ § 4 odst. 3 poslední věta zákona č. 634/1992 Sb.

Pokud nebyla uložena sankce propadnutí zboží, lze za podmínek stanovených zákonem č. 191/1999 Sb. rozhodnout v souladu s ustanovením § 28b zákona č. 191/1999 Sb. o ochranném opatření zabránění zboží.

Za správní delikt, ke kterému došlo porušením povinnosti provozovatele tržiště (tržnice) vést nebo předložit evidenci prodávajících, uloží celní úřad sankci pokuty, jejíž výše je omezena horní hranicí 5 000 000 Kč. Při určení výměry pokuty přihlédne celní úřad k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání, jeho následkům a k okolnostem, za kterých byl spáchán.

Pokud celní úřad nezahájil řízení do dvou let ode dne, kdy se o správním deliktu dozvěděl (subjektivní lhůta), nejpozději do 5 let ode dne, kdy byl spáchán (objektivní lhůta), odpovědnost osoby za správní delikt zaniká.

Do výše 5 000 Kč lze pokutu za správní delikt uložit příkazem na místě.

Zákon neobsahuje odkaz na procesní předpis.

4.2.10 Správní delikty podle zákona č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Správní delikty jsou upraveny v části páté, hlavě druhé zákona č. 191/1999 Sb. Správního deliktu se podle § 23 odst. 1 písm. a) až e) zákona č. 191/1999 Sb. dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že

- a) podá celní prohlášení na propuštění zboží, které porušuje práva k duševnímu vlastnictví, do režimu volného oběhu nebo režimu vývozu,
- b) podá žádost o propuštění zboží, které porušuje práva k duševnímu vlastnictví, ke zpětnému vývozu nebo požádá o umístění tohoto zboží do svobodného celního pásma či svobodného celního skladu,
- c) na celní území Společenství přepraví, vlastní, drží, skladuje či prodává na území České republiky zboží, kterým jsou porušena práva k duševnímu vlastnictví, které uniklo celnímu dohledu,

- d) jako osoba, které celní úřad ponechal zadržené zboží, u kterého vzniklo podezření, že porušuje práva k duševnímu vlastnictví, toto zboží užívá, zcizí nebo s ním jinak nakládá,
- e) jako přejímající organizace nesplní po bezúplatném převodu padělků některou zákonem stanovenou povinnost.

Druhovým objektem je zájem společnosti na ochraně práv k duševnímu vlastnictví. Individuální objekty jsou specifikovány v jednotlivých skutkových podstatách. Individuálním objektem tak je např. zájem společnosti na tom, aby zboží, které porušuje práva k duševnímu vlastnictví, nebylo propuštěno do celního režimu volného oběhu, aby takovému zboží nebylo přiděleno vyjmenované celně schválené určení. Individuálním objektem je také zájem společnosti, aby byly dodržovány podmínky o zadržném zboží porušujícím práva k duševnímu vlastnictví nebo zájem na dodržování podmínek stanovených pro zboží bezúplatně převedené k humanitárním účelům. Odpovědnost je objektivní. Celní úřad je povinen přihlídnout k liberačním důvodům uvedeným v § 28c odst. 1.

Subjektivní lhůta pro zahájení řízení je 1 rok (ode dne, kdy se celní úřad o správním deliktu dozvěděl), objektivní 6 let (ode dne, kdy byl správní delikt spáchán). Po uplynutí těchto lhůt odpovědnost za správní delikt zaniká.

Sankcí za správní delikty podle tohoto zákona je pokuta a propadnutí zboží (§ 28a zákona č. 191/1999 Sb.). Za správní delikty podle § 23 písm. a), b) a e) se uloží pokuta do 100 000 Kč, za správní delikty podle § 23 písm. d) pokuta do 1 000 000 Kč. Za správní delikty podle § 23 odst. 1 písm. c) se uloží pokuta do 1 000 000 Kč. V případě, že celní hodnota zboží nebo statistická hodnota zboží, kterým byla porušena práva k duševnímu vlastnictví, přesahuje částku 1 000 000 Kč, uloží se pokuta do 5 000 000 Kč, a přesahuje-li celní (nebo statistická) hodnota zboží porušujícího práva duševního vlastnictví 5 000 000 Kč, celní úřad uloží pokutu do výše 20 000 000 Kč. Při určení výše pokuty celní úřad přihlídně k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

Nebyla-li za správní delikt uložena sankce propadnutí zboží, rozhodne celní úřad při splnění zákonem stanovených podmínek v souladu s § 28b zákona č. 191/1999 Sb. o ochranném opatření zabránění zboží.

Místně příslušný k projednání správních deliktů podle tohoto zákona je celní úřad, v jehož územním obvodu bylo zboží, které porušuje práva k duševnímu vlastnictví, zadrženo (§ 28c odst. 4 zákona č. 191/1999 Sb.). Zákon neobsahuje odkaz na procesní předpis.

4.2.11 Správní delikty podle zákona č. 228/2005 Sb., o kontrole obchodu s výrobky, jejichž držení se v České republice omezuje z bezpečnostních důvodů, a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 228/2005 Sb. upravuje kontrolu obchodování s výrobky, jejichž držení se v České republice z bezpečnostních důvodů omezuje, a to jednak při přepravě těchto výrobků z území členských států Evropského společenství na území České republiky a přepravě těchto výrobků z území České republiky na území členských států Evropského společenství, a jednak při dovozu a vývozu těchto výrobků.

Správní delikty jsou obsaženy v části první, v § 15 zákona č. 228/2005 Sb. Působnost podle tohoto zákona je v oblasti správních deliktů celním úřadům dána v § 16 odst. 4., a to od 16. 6. 2005.

Skutkovou podstatu správního deliktu naplní právnická nebo podnikající fyzická osoba, která poruší povinnost stanovenou v § 1 odst. 3 tohoto zákona, tj. přepraví stanovený výrobek bez povolení. Seznam výrobků, jejichž přeprava je podmíněna povolením Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, je uveden v nařízení vlády č. 230 ze dne 1. června 2005, kterým se stanoví seznam stanovených výrobků, podmínky, za nichž lze uskutečnit dovoz nebo vývoz nebo přepravu stanovených výrobků, a náležitosti a vzory žádosti o udělení povolení (jedná se např. revolvery, pistole, plynové a expanzivní zbraně, střelivo a jeho části).

Individuálním objektem tohoto správního deliktu je zájem společnosti, aby právnická nebo podnikající fyzická osoba přepravovala stanovené výrobky na základě povolení Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. Zavinění se nevyžaduje, odpovědnost je objektivní. Z liberačního ustanovení uvedeného v § 16 odst. 1 vyplývá, že osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila.

Sankcí za správní delikt je pokuta a propadnutí kontrolovaných stanovených výrobků, přičemž sankci propadnutí stanovených výrobků lze uložit samostatně nebo společně s pokutou. Celní úřad uloží pokutu do 5 000 000 Kč nebo do výše pětinasobku ceny stanovených výrobků, je-li pětinasobek ceny stanovených výrobků vyšší než 5 000 000 Kč. Při rozhodování o výši pokuty celní úřad přihlíží k míře, významu a době ohrožení bezpečnostních zájmů státu, případně na škodu způsobenou protiprávním jednáním.

Místně příslušný k projednání tohoto správního deliktu je celní úřad, v jehož obvodu má osoba odpovědná za správní delikt sídlo. Pokud odpovědná osoba nemá sídlo v České republice, je místně příslušný k projednání správního deliktu celní úřad, v jehož územním obvodu byl správní delikt zjištěn (§ 16 odst. 4). Zákon neobsahuje odkaz na procesní předpis.

4.2.12 Správní delikty podle zákona č. 594/2004 Sb., jímž se provádí režim Evropských společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 594/2004 Sb. upravuje kontrolu vývozu zboží dvojího užití a stanovuje práva a povinnosti osob přepravujících zboží dvojího užití z České republiky do jiného členského státu Evropské unie.

Účelem kontroly v oblasti vývozu a přepravy zboží dvojího užití je účinně kontrolovat operace se zbožím dvojího užití, které by bylo možné zneužít k výrobě zbraní hromadného ničení, zabránit šíření zbraní hromadného ničení a zajistit, aby specifické komodity a technologie nebyly využívány ve prospěch teroristických aktivit, ve prospěch nedemokratických, totalitních státních režimů, které porušují základní lidská práva a svobody.

Zbožím dvojího užití se rozumí zboží, které lze použít jak pro civilní, tak pro vojenské účely. Komodity, které mají charakter zboží dvojího užití jsou uvedeny v seznamech uvedených v příloze I nařízení Rady č. 428/2009 ze dne 5. května 2009, kterým se zavádí režim Společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití, ve znění pozdějších předpisů (jedná se např. chemické a

biologické výrobky, jaderné technologie, optické a laserové technologie, některé druhy softwaru).

Působnost k projednání správních deliktů podle tohoto zákona je celním orgánům dána v § 19 odst. 4, a to od 3. 12. 2004.¹⁰²

Správní delikty podle tohoto zákona jsou obsaženy v části páté, v § 17 odst. 1. Skutkovou podstatu správního deliktu podle tohoto zákona tak naplní právnická nebo podnikající fyzická osoba, která:

- a) vyveze zboží dvojího užití, u kterého je vyžadováno povolení, ze Společenství bez platného povolení nebo k vývozu použije povolení nepravé, padělané nebo pozměněné,
- b) přepraví zboží dvojího užití, u něhož je vyžadováno povolení, z území České republiky do jiného členského státu Společenství bez platného povolení nebo k přepravě použije povolení nepravé, padělané nebo pozměněné,
- c) poruší rozhodnutí o zákazu tranzitu stanovený v § 13b,
- d) zprostředkovatelské službě poskytne služby, které souvisí se zbožím dvojího užití bez platného povolení nebo k poskytnutí těchto služeb použije povolení nepravé, padělané či pozměněné,
- e) poskytne technickou pomoc bez příslušného povolení nebo s povolením nepravým, padělaným nebo pozměněným,
- f) k žádosti o udělení povolení poskytne nepravdivé, nesprávné nebo neúplné údaje nebo zamlčí důležité informace pro posouzení žádosti nebo za účelem získání povolení předloží nepravé, padělané, pozměněné nebo neplatné doklady,
- g) poruší některou povinnost stanovenou příslušnými právními předpisy,
- h) poruší některou z podmínek stanovenou v povolení,
- i) vyveze ze Společenství zboží dvojího užití bez platné registrace,
- j) nevede evidenci nebo neuchovává dokumenty o přepravě zboží dvojího použití,
- k) při přepravě stanoveného zboží dvojího použití zřetelně neuvede v příložených dokumentech o tomto zboží, že se jedná o zboží podléhajícího kontrolám,

¹⁰² Zákon č. 594/2004 Sb. nahradil zákon č. 21/1997 Sb.

l) nevede předepsanou evidenci nebo neuchovává předepsané záznamy a dokumenty.

Individuální objekty těchto správních deliktů tak vyplývají z jednotlivých skutkových podstat. Objektem tak může být zájem společnosti, aby vývoz zboží dvojího použití ze Společenství byl prováděn pouze na základě platného povolení, zájem společnosti, aby přeprava zboží dvojího použití z České republiky do jiného státu Společenství byla prováděna pouze na základě platného povolení atd. Jednání může mít formu konání (vyveze zboží dvojího použití bez platného povolení) nebo opomenutí konání (např. nevede evidenci nebo neuchovává dokumenty o přepravě zboží dvojího použití), kterého byl subjekt povinen. Subjektem tohoto správního deliktu může být právnická osoba a fyzická osoba podnikatel. Zavinění se nevyžaduje, odpovědnost je objektivní. Zákon obsahuje v § 19 odst. 1 liberační důvod.

Sankcí za tento správní delikt je pokuta nebo propadnutí zboží, přičemž propadnutí zboží lze za zákonem stanovených podmínek uložit samostatně nebo společně s pokutou. Za správní delikt podle § 17 odst. 1 písm. a) až f) se uloží pokuta do 20 000 000 Kč nebo do výše pětinásobku ceny zboží dvojího užití, pokud je takto zjištěná horní hranice sazby pokuty vyšší. Za správní delikt podle § 17 odst. 1 písm. g) až l) se uloží pokuta do 5 000 000 Kč. Z ochranných opatření lze uplatnit institut zabránění zboží v případě, že nebyla uložena sankce propadnutí zboží a byly-li splněny zákonem stanovené podmínky pro uplatnění tohoto opatření.

Právnická osoba za delikt neodpovídá, jestliže správní orgán řízení nezahlánil do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl (subjektivní lhůta), nejpozději do 10 let ode dne, kdy byl spáchán (objektivní lhůta).

Místně příslušný k projednání správního deliktu je celní úřad, v jehož územním obvodu byl správní delikt zjištěn (§ 19 odst. 4). Zákon neobsahuje odkaz na procesní předpis.

4.2.13 Správní delikty podle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 13/1997 Sb. upravuje kromě jiného práva a povinnosti uživatelů pozemních komunikací.

Působnost v oblasti správních deliktů je celním úřadům dána v § 40 odst. 8, a to od 1. 1. 2007. Celní úřady jsou kompetentní k projednání správních deliktů uvedených v ustanovení § 42b odst. 2 (správní delikty právnických osob a podnikajících fyzických osob v postavení provozovatelů vozidel v systému elektronického mýtného).

V § 42b odst. 2 jsou uvedeny skutkové podstaty správních deliktů, kterých se provozovatel vozidla v systému elektronického mýtného dopustí tím, že poruší právní povinnost uvedenou v ustanovení § 22c zákona č. 13/1997 Sb.

Skutkovou podstatu správního deliktu tak naplní právnická či fyzická osoba podnikatel, která jakožto provozovatel vozidla v systému elektronického mýtného

- a) nezajistí zaevidování vozidla do systému elektronického mýtného,
- b) nezajistí nainstalování zaevidovaného elektronického zařízení do vozidla,
- c) nezajistí úhradu mýtného,
- d) připustí řízení vozidla v systému elektronického mýtného, které není vybaveno stanoveným elektronickým zařízením, po zpoplatněné komunikaci,
- e) užije elektronické zařízení pro konkrétní vozidlo do jiného vozidla v systému elektronického mýtného,
- f) nepoučí řidiče o způsobu nakládání s elektronickým zařízením a jeho užívání.

Subjektem správního deliktu může být právnická či podnikající fyzická osoba v postavení provozovatele vozidla v systému elektronického mýtného. Jednání může mít formu konání (užije elektronické zařízení pro konkrétní vozidlo do jiného vozidla v systému elektronického mýtného) i opomenutí (např. nepoučí řidiče o způsobu nakládání s elektronickým zařízením).

Odpovědnost je koncipována jako objektivní. Zákon obsahuje v § 43 odst. 1 liberační ustanovení.

Za správní delikty lze uložit sankci pokuty, která je omezena horní hranicí 100 000 Kč. Při určení výše pokuty celní úřad přihlédne k závažnosti správního deliktu, ke způsobu jeho spáchání, k jeho následkům a okolnostem, za kterých byl spáchán.

Odpovědnost právnické osoby či podnikající fyzické osoby za správní delikt zaniká, pokud celní úřad nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl

(subjektivní lhůta), nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán (objektivní lhůta). Uplynutím těchto lhůt trestnost správního deliktu zaniká.

Pro řízení o tomto druhu správního deliktu se subsidiárně použije správní řád (§ 44 odst. 1).

4.2.14 Správní delikty podle zákona č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 120/2002 Sb. v souladu s právem Evropských společenství upravuje povinnosti a práva právnických a fyzických osob oprávněných k podnikání a působnost správních orgánů při uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh v České republice, podmínky vydávání povolení k uvedení biocidních přípravků na trh, způsob hodnocení účinnosti přípravků a účinných látek a ochrany před jejich působením na lidské zdraví, zvířata a životní prostředí.

Biocidním přípravkem se podle zákona č. 120/2002 Sb. rozumí *„účinná látka nebo přípravek obsahující jednu nebo více účinných látek ve formě, v jaké jsou dodávány uživateli, určené k hubení, odpuzování, zneškodňování, zabránění účinku nebo dosažení jiného regulačního účinku na jakýkoliv škodlivý organismus chemickým nebo biologickým způsobem.“* Biocidním přípravkem je např. dezinfekční přípravek pro pitnou vodu, konzervační přípravky na dřevo, přípravky pro regulaci živočišných škůdců atd.

Působnost k projednání správních deliktů podle zákona č. 120/2002 Sb. je celním orgánům dána v § 33 odst. 4. Celní orgány tak projednávají správní delikt podle § 32 odst. 1 písm. g), pokud zjistí porušení zákonem stanovené povinnosti při dovozu, a to od 1.4.2005.

Správního deliktu se podle § 32 odst. 1 písm. g) dopustí právnická osoba nebo fyzická osoba podnikatel tím, že nesplní požadavek na balení biocidního přípravku podle § 19, označení biocidního přípravku podle § 20 či v souladu s § 21 nesplní požadavek na propagaci nebo reklamu biocidního přípravku.

Individuálním objektem správního deliktu je zájem společnosti na tom, aby podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba plnila požadavky na balení, označení,

propagaci nebo reklamu biocidního přípravku. Protiprávní jednání spočívá v neplnění povinnosti řádně značit, balit biocidní přípravek či neplnění požadavku na propagaci nebo reklamu, má formu omisivní. Subjektem správního deliktu je právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba. Odpovědnost za tento správní delikt je objektivní, zavinění se nevyžaduje. Zákon obsahuje liberační ustanovení, na základě kterého se subjekt může zprostit odpovědnosti za správní delikt (§ 33 odst. 1).

Sankcí za tento správní delikt je pokuta do výše 5 000 000 Kč. Při rozhodování o stanovení výše pokuty přihlédne celní úřad k závažnosti spáchaného deliktu, k jeho následkům, způsobu spáchání a okolnostem, za kterých byl spáchán.

Trestnost za správní delikt zaniká, nezahájil – li celní úřad řízení do jednoho roku ode dne, kdy se o správním deliktu dozvěděl (subjektivní lhůta), nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán (objektivní lhůta). Zákon neobsahuje odkaz na procesní předpis.

4.2.15 Správní delikty podle zákona č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 149/2003 Sb. stanoví podmínky, za kterých je možné uvádět do oběhu reprodukční materiál lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určený k obnově lesa a k zalesňování a pro udržování a zvyšování biologické různorodosti lesa včetně genetické různorodosti stromů a pro trvale udržitelné hospodaření v lesích.

Působnost v oblasti správních deliktů je celním orgánům, jakožto orgánům veřejné správy, dána v § 26 a 35 odst. 1, a to od 1.5.2004.

Skutkové podstaty jsou uvedeny v § 34 odst. 1 písm. a) až c), v § 34 odst. 2 a v § 34 odst. 3 písm. a) až h) a týkají se např. uvádění reprodukčního materiálu do oběhu bez průvodního listu, maření výkonu státní správy podle tohoto zákona, dovozu reprodukčního materiálu bez příslušného povolení.

Sankcí za správní delikt je pokuta. Výše pokuty je stanovena horní hranicí sazby, která je dána rozmezím od 100 000 Kč do 1 000 000 Kč dle typové závažnosti skutkových

podstat. Pokud osoba v době jednoho roku od pravomocného uložení pokuty poruší tutéž povinnost, za jejíž porušení jí byla uložena sankce pokuty, může celní úřad této osobě uložit další pokutu až do výše dvojnásobku částky stanovené zákonem č. 149/2003 Sb.

Pokutu podle tohoto zákona lze uložit do 1 roku ode dne, kdy se celní úřad o porušení povinnosti dozvěděl (subjektivní lhůta), nejpozději do 3 let ode dne, kdy k porušení právních předpisů došlo (objektivní lhůta).

Pro řízení o uložení pokuty se subsidiárně použije správní řád (§ 38).

4.2.16 Správní delikty podle zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Ekologické daně byly v České republice zavedeny v souvislosti s podmínkami, které vyplývají z členství v Evropské unii.

Zákonná úprava ekologických daní je součástí zákona č. 261/2007 Sb. Mezi ekologické daně patří daň z pevných paliv, zemního plynu a z elektřiny. Jedná se o statky, jejichž spotřeba má negativní dopad na životní prostředí.

Ekologické daně jsou obsaženy v části čtyřicáté páté článku LXXII (daň ze zemních plynů a některých dalších plynů), části čtyřicáté šesté článku LXXIII (daň z pevných paliv) a části čtyřicáté sedmé článku LXXIV (daň z elektřiny) zákona č. 261/2007 Sb.

Působnost v oblasti správních deliktů týkajících se ekologických daní je celním orgánům dána v části čtyřicáté páté v § 28 odst. 4 (u zemního plynu), v části čtyřicáté šesté v § 27 odst. 4 (u pevných paliv) a v části čtyřicáté sedmé v § 28 odst. 4 (u elektřiny), a to od 1.1.2008.

Správní delikty v jednotlivých částech jsou koncipovány obdobně a obsahují stejné skutkové podstaty, rozdíl je pouze ve statku, kterého se správní delikt týká. Nesplněním či porušením povinností stanovených tímto zákonem se právnická osoba nebo fyzická osoba podnikatel dopustí správního deliktu. Správní delikt se vztahuje na porušení povinností, které nemají povahu daňové povinnosti, ale jsou z pohledu správy těchto daní nezbytné.¹⁰³

¹⁰³ Vláda ČR. Důvodová zpráva k návrhu zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů – zvláštní část ze dne 23.5.2007. Automatizovaný systém právních informací (ASPI). ASPI ID: LIT28932CZ

Příklad: Zákon č. 261/2007 Sb. v části čtyřicáté páté ukládá dodavateli zemního plynu povinnost vést zákonem předepsaným způsobem evidenci o nabytém a dodaném plynu, o plynu pro vlastní spotřebu. Porušením této povinnosti dodavatel zemního plynu naplní skutkovou podstatu správního deliktu podle § 27 odst. 1 písm. c) (nevede evidenci podle § 18). Individuálním objektem tohoto správního deliktu je zájem společnosti na tom, aby dodavatelé zemního plynu řádně vedli zákonem předepsanou evidenci o zemním plynu. Protiprávní jednání tedy spočívá v nevedení evidence podle § 18.

Odpovědnost je objektivní, zavinění se nevyžaduje. Zákon obsahuje liberační důvody. Sankcí za správní delikty týkající se ekologických daní je pokuta. Její výše je diferencována podle závažnosti skutkových podstat. Při určení výše sankce přihlíží celní úřad k závažnosti správního deliktu, k jeho následkům a okolnostem, za kterých byl spáchán.

Trestnost správních deliktů týkajících se ekologických daní zaniká, nezhájil-li celní úřad řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděl (subjektivní lhůta), nejpozději do 5 let ode dne, kdy byl spáchán (objektivní lhůta). Pro určení místní příslušnosti a řízení o správním deliktu se použije správní řád.

4.2.17 Správní delikty podle zákona č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem a o doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 38/1994 Sb. upravuje podmínky zahraničního obchodu s vojenským materiálem a působnost veřejné správy v této oblasti. Obchod s vojenským materiálem je přísně regulován. Osoby, které chtějí obchodovat s vojenským materiálem, musí dostat povolení Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky a dále získat licenci pro konkrétní obchodní operaci.

Působnost v oblasti těchto správních deliktů je celním úřadům dána v § 27a odst. 4 od 1.10.2009. Na základě tohoto ustanovení celní úřady projednávají správní delikty podle § 25 odst. 5 písm. b) zákona č. 38/1994 Sb.

Právnícká osoba oprávněná provádět obchod s vojenským materiálem může určitý vojenský materiál dovést do České republiky, vyvézt z České republiky nebo s ním nakládat v zahraničí jen na základě licence udělené Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR.

Právnícká osoba, které byla udělena licence podle tohoto zákona, se dopustí správního deliktu podle § 25 odst. 5 písm. b) tím, že pozmění údaje v udělené licenci, včetně záznamů celních orgánů.

Individuálním objektem je zájem společnosti, aby nedocházelo k pozměňování údajů v udělených licencích. Protiprávní jednání má formu konání a spočívá v pozměnění údajů v udělené licenci. Odpovědnost za správní delikt je objektivní, zavinění se nezkoumá. Zákon obsahuje v § 27a odst. 1 liberační důvod.

Sankcí za tento správní delikt je pokuta, která je omezena horní hranicí 15 000 000 Kč, a propadnutí vojenského materiálu. Propadnutí vojenského materiálu může celní úřad uložit za zákonem stanovených podmínek buď samostatně nebo společně s pokutou. V případě, že nebyla uložena sankce propadnutí zboží, lze za zákonem stanovených podmínek rozhodnout o ochranném opatření zabránění zboží.

Odpovědnost za správní delikt zaniká, pokud o něm celní úřad nezažádal řízení do 4 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl (subjektivní lhůta), nejpozději však do 10 let ode dne, kdy byl spáchán (objektivní lhůta). Zákon neobsahuje odkaz na procesní předpis.

4.2.18 Správní delikty podle zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Hlavním cílem zákona č. 86/2002 Sb. je přispět k dosažení co nejrychlejšího snížení úrovně znečištění ovzduší.

Působnost celním úřadům podle tohoto zákona je dána v § 40 odst. 13 od 1.9.2007. Podle tohoto ustanovení mají celní úřady v některých případech sankční oprávnění.

Zákon č. 86/2002 Sb. stanovuje osobám, které uvádějí motorové benziny nebo motorovou naftu do volného daňového oběhu na daňovém území ČR pro dopravní účely, nebo osobám, které dodávají na daňové území ČR motorové benziny nebo motorovou naftu uvedené do volného daňového oběhu v jiném členském státě EU pro dopravní účely,

povinnost zajistit, aby v těchto pohonných hmotách bylo obsaženo i minimální množství biopaliv.¹⁰⁴ Tyto osoby jsou povinny v dokladu prokazujícím řádné splnění daňové povinnosti podle zákona č. 353/2003 Sb. (§ 5 zákona č. 353/2003 Sb.) uvést druh a obsah biopaliva v pohonné hmotě.

Za porušení povinnosti uvádět do dokladu vydaného podle zákona č. 353/2003 Sb. předepsané údaje o druhu a obsahu biopaliva v pohonné hmotě uloží celní úřad sankci pokuty až do výše 100 000 Kč. K odpovědnosti není třeba zavinění, zákon neupravuje liberační důvod.

Řízení o uložení pokuty je celní úřad oprávněn zahájit nejpozději do 1 roku, ode dne, kdy celní úřad porušení povinnosti zjistil (subjektivní lhůta), nejpozději do 3 let ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo (objektivní lhůta). Pro řízení o uložení pokuty se použije subsidiárně správní řád (§ 53 odst. 1).

4.2.19 Správní delikty podle zákona č. 38/2008 Sb., o vývozu a dovozu zboží, které by mohlo být použito pro výkon trestu smrti, mučení nebo jiné kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, a o poskytování technické pomoci s tímto zbožím související, a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 38/2008 Sb. navazuje na nařízení Rady (ES) č. 1236/2005, o obchodování s některým zbožím, které by mohlo být použito pro trest smrti, mučení nebo jiné kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání (dále jen „nařízení Rady č. 1236/2005“).

Nařízení Rady č. 1236/2005 zakazuje dovoz a vývoz zboží, které by mohlo být použito pro trest smrti, mučení atd. Seznam tohoto zboží je uveden v příloze II tohoto nařízení (jedná se např. o gilotiny, šibenice, elektrická křesla určená k popravě lidí, pepřné spreje, omračující zbraně atd.). Nařízení Rady č. 1236/2005 stanoví výjimky, které je možno uskutečnit na základě povolení. Zákon č. 38/2008 Sb. upravuje činnosti, které nařízení Rady č. 1236/2005 ponechává v zodpovědnosti jednotlivých členských států EU nebo je zmocňuje k jejich provedení.

¹⁰⁴ § 3a odst. 1 zákona č. 86/2002 Sb.

Působnost v oblasti správních deliktů podle tohoto zákona je celním úřadům dána v § 12 odst. 4 od 1.4.2008.

Skutkové podstaty správních deliktů jsou uvedeny v § 10 odst. 1 až 4. Druhovým objektem těchto deliktů je zájem společnosti na ochraně před nelidským zacházením, na ochraně lidského života. Individuální objekty jsou specifikovány v jednotlivých skutkových podstatách. Správní delikty podle tohoto zákona mohou mít povahu jak deliktu komisivního (doveze zboží uvedené v příloze II nařízení Rady č. 1236/2005), tak deliktu omisivního (subjekt neoznámí uskutečněný dovoz zboží nebo, že povolení nevyužil).

Odpovědnost je objektivní. Zavinění se nevyžaduje. Zákon obsahuje v § 12 odst. 1 liberační důvod. Odpovědnost za správní delikt zaniká uplynutím času. V zákoně je stanovena subjektivní lhůta 2 roky, objektivní 5 let.

Sankcí za správní delikt je pokuta a propadnutí zboží. Výše pokuty je omezena horní hranicí, která je dána rozmezím od 500 000 Kč do 10 000 000 Kč podle typové závažnosti protiprávního jednání. Zákon neobsahuje odkaz na procesní předpis.

4.3 Zhodnocení právní úpravy správních deliktů a správního trestání v působnosti Celní správy České republiky

Tato kapitola je věnována zhodnocení právní úpravy správních deliktů projednávaných celními úřady, některým aktuálním problémům vyskytujícím se ve správním trestání, případně návrhům na jejich zlepšení de lege ferenda, a to buď příkloněním se k názoru některého z autorů zabývajících se správním právem nebo vyjádřením vlastního názoru. Vycházím přitom z vlastní praxe na celním úřadu, z poznatků získaných studiem písemností vztahujících se k dané problematice a z rozhovorů, které jsem vedla s pracovníky zabývajících se správním trestáním v průběhu absolvování diplomní praxe na Celním úřadu Mladá Boleslav.

Jak vyplývá z analýzy provedené v předešlé podkapitole, právní úprava správních deliktů je roztržena do mnoha zákonů a dotýká se řady oblastí veřejného práva.

Hmotněprávní úprava správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob v působnosti celní správy je v současné době obsažena ve dvou desítkách zákonů, přičemž není jednoty, pokud se týče prekluzivních lhůt, které mají za následek zánik trestnosti za správní delikt, výše a způsobu formulace sankce pokuty, formulace skutkových podstat atd. V zákonech upravujících jednotlivé správní delikty není jednotná ani procesní stránka správních deliktů. Většinou se setkáváme buď s ustanovením, že se na řízení o správních deliktech vztahuje správní řád, nebo zde odkaz na procesní právní úpravu zcela chybí. I přesto, že s ohledem na § 1 odst. 2 správního řádu, v němž je zakotvena subsidiární platnost tohoto zákona v případech, kdy zvláštní zákon nestanoví jiný postup, je odkaz na procesní předpis možná nadbytečný, není zřejmé, co vedlo zákonodárce k tomu, že v některých zákonech upravujících správní delikty na správní řád odkazuje, v jiných ne. V tomto ohledu se ztotožňuji s názorem P. Matese¹⁰⁵, že by bylo vhodné přijmout obecný zákon o správním trestání, který by oblast správních deliktů a jejich trestání sjednotil.

V předešlé podkapitole byla analyzována řada správních deliktů v působnosti celní správy. Některá ustanovení zákonů upravující tyto správní delikty, v nichž je celním orgánům dána působnost, resp. výklad těchto ustanovení způsobuje v aplikační praxi celních úřadů problémy. O některých nedostacích právní úpravy, případně problémech, které se v praktické činnosti celních úřadů vyskytují, pojednám v následujícím textu.

4.3.1 Zákon č. 13/1993 Sb.

Odpovědnost za správní delikty právnických osob a podnikajících fyzických osob je v zákoně č. 13/1993 Sb., stejně jako ve většině ostatních zákonů, kde je celním orgánům dána působnost, konstruována jako objektivní. Zákon č. 13/1993 Sb. k odstranění tvrdosti objektivní odpovědnosti zakotvuje v § 299 odst. 5 formulaci, ze které vyplývá, že „*sankce nebude uložena osobě, která učinila chybu v podaném celním prohlášení a prokázala, že učinila veškeré kroky potřebné k zajištění správních a přesných údajů, nebo jestliže k porušení celních předpisů došlo v důsledku vyšší moci, nehody nebo jiných okolností, které nemohla dotčená osoba ovlivnit, a tyto skutečnosti byly celním orgánům prokázány*“.¹⁰⁶ S výše uvedenou právní konstrukcí, která se netýká zproštění odpovědnosti,

¹⁰⁵ MATES, Pavel. K některým otázkám projednávání správních deliktů právnických osob a smíšených správních deliktů. *Správní právo*, 2010, roč. XLIII, č. 4, s. 193

¹⁰⁶ § 299 odst. 5 zákona č. 13/1993 Sb.

nýbrž se vztahuje k uložení resp. neuložení sankce, se nejen z hlediska zásady procesní ekonomie řízení, ale i z pohledu účastníka řízení, neztotožňují.

Užití této formulace znamená, že celní úřad musí vést celé řízení o celním deliktu, které zakončí vydáním individuálního správního aktu (rozhodnutí), v němž konstatuje, že subjekt je odpovědný za celní delikt, avšak s ohledem na § 299 odst. 5 zákona č. 13/1993 Sb. nebude sankce uložena. Subjekt tak nebude sice za správní delikt postihnut sankcí, ale budou mu předsány v souladu s ustanovením § 79 správního řádu náklady řízení.¹⁰⁷

Má-li zákon č. 13/1993 Sb. obsahovat liberační ustanovení zmírňující přílišnou tvrdost odpovědnosti u tohoto druhu správního deliktu, je s ohledem na výše uvedené na místě změnit zákon tak, aby liberační ustanovení bylo jednoznačně zformulováno jako ustanovení o zániku odpovědnosti tak, jak je tomu ve většině zákonů, v nichž je celním úřadům dána působnost (srov. např. § 1351 odst. 1 zákona č. 353/2003 Sb., § 24 odst. 1 zákona č. 676/2004 Sb., § 43 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., § 24b odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb. atd.).

Pro úplnost je třeba konstatovat, že novela celního zákona s řešením tohoto problému počítá. Novelou zákona by měl být zákon č. 13/1993 Sb. změněn tak, že liberační ustanovení bude formulováno dikcí, podle které se subjekt může zprostit odpovědnosti za správní delikt, pokud prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které na něm bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil.

4.3.2 Zákon č. 676/2004 Sb.

Některá ustanovení zákona č. 676/2004 Sb. v praxi způsobují aplikační problémy. Jedná se zejména o definici pojmu spotřebitelské balení podle § 2 písm. c) zákona č. 676/2004 Sb. či náležitosti kontrolní pásky.

Jedním z problémů právní úpravy povinného značení lihu je definice pojmu spotřebitelské balení. Podle zákona č. 676/2004 Sb. se „*spotřebitelským balením rozumí nádoby nebo jiné obaly o objemu do 6 l včetně opatřené etiketou výrobce, dovozce nebo*

¹⁰⁷ Srov. MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 153 nebo ŽDÁRSKÝ, Jiří. Jak dál ve správním trestání dle celního zákona. *Právní rádce*, 2006, roč. XIV, č. 8, s. 43 – 44.

*provozovatele daňového skladu, který nabyt líh v režimu podmíněného osvobození od daně podle zákona o spotřebních daních, nebo prodejce, a určené pro prodej lihu konečnému spotřebiteli na daňovém území České republiky“.*¹⁰⁸ Zákon č. 676/2004 Sb. stanoví povinnost značit líh ve spotřebitelském balení (tedy líh v nádobách nebo obalech o objemu do 6 l) vyrobený na daňovém území České republiky nebo na toto území dovezený. Porušením této povinnosti se subjekt dopustí správního deliktu podle § 19 odst. 1 písm. a) zákona č. 676/2004 Sb. Takto definované ustanovení zákona č. 676/2004 Sb. dává možnost osobám, které vyrábějí či prodávají balení nad 6 l (např. balení 25 l), legálně nakládat s neznačeným lihem, neboť na balení převyšující 6 l se povinnost značit líh podle tohoto zákona nevztahuje.

Je na místě současný stav v oblasti povinného značení lihu napravit legislativními změnami tak, aby se naplnil cíl zákona, kterým je zamezení daňových úniků v oblasti nakládání s lihem, ke kterým docházelo a i v současné době dochází.

Dalším problémem jsou náležitosti kontrolní pásky. Podle § 2 písm. s) zákona č. 676/2004 Sb. se neznačeným lihem rozumí mimo jiné „*líh ve spotřebitelském balení značeném kontrolní páskou určenou pro jiné spotřebitelské balení lihu nebo kontrolní páskou pro jinou úroveň obsahu etanolu*“. Jestliže na deváté a desáté pozici evidenčního kódu kontrolní pásky neodpovídá kód objemu balení a kód lihovitosti skutečnému stavu, má se zato, že podle § 19 zákona č. 676/2004 Sb. došlo ke spáchání správního deliktu v důsledku neoprávněného nakládání s neznačeným lihem.

Zákon č. 676/2004 Sb. sice stanoví, že za neznačený líh se považuje i líh ve spotřebitelském balení špatně označený na kontrolní pásce, avšak žádný právní předpis v současné době nestanoví kódy, které by odpovídaly různým obsahům balení a různým úrovním obsahu etanolu.

Má-li se za to, že neznačeným lihem se rozumí i líh označený kontrolní páskou pro jiné spotřebitelské balení lihu nebo kontrolní páskou pro jinou úroveň obsahu etanolu, je žádoucí zakomponovat do právního předpisu přesné náležitosti desetimístného evidenčního kódu, přesně stanovit, jaké kódy odpovídají jednotlivým úrovním obsahu etanolu, jednotlivým druhům spotřebitelského balení lihu.

¹⁰⁸ § 2 písm. c) zákona č. 676/2004 Sb.

4.3.3 Správní řád

Místní příslušnost určuje, který z věcně příslušných správních orgánů má z hlediska své územní působnosti vést řízení o správním deliktu. Místní příslušnost k projednání správního deliktu právnických osob a podnikajících fyzických osob stanoví v některých případech právní předpis, ve kterém je příslušný správní delikt upraven (srov. zákon č. 13/1993 Sb., č. 228/2005 Sb., č. 676/2004 Sb., č. 594/2004 Sb., č. 191/1999 Sb.). Pokud zákon místní příslušnost k projednání správního deliktu nestanoví, řídí se místní příslušnost podle ustanovení § 11 správního řádu, jakožto subsidiární právní normy. V praktické činnosti celních orgánů se toto pravidlo uplatní např. u správních deliktů spáchaných podle zákona č. 13/1997 Sb. (o pozemních komunikacích), podle zákona č. 253/2008 Sb. (o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu), podle zákona č. 254/2004 Sb. (o omezení plateb v hotovosti), podle zákona č. 61/1997 Sb. (o lihu), zákona č. 167/1998 Sb. (o návykových látkách) atd. Od roku 2006, kdy vešel v platnost správní řád, jsou v oblasti určení místní příslušnosti podle této právní normy výkladové nejasnosti. Diskutuje se o tom, zda při určení místní příslušnosti k projednání správního deliktu aplikovat § 11 odst. 1 písm. a) nebo § 11 odst. 1 písm. c) resp. e), zda se činností podle § 11 odst. 1 písm. a) tohoto zákona rozumí i činnost protiprávní. V dosavadní praxi celních orgánů se při určení místní příslušnosti při projednávání správních deliktů určovala místní příslušnost podle § 11 odst. 1 písm. c) a e) správního řádu, tj. podle místa podnikání podnikající fyzické osoby nebo sídla právnické osoby. Správní delikty právnických osob a podnikajících fyzických osob upravené v zákonech, v nichž místní příslušnost není zakotvena, tak projednávaly celní úřady, v jejichž obvodu měla právnická osoba sídlo či podnikající fyzická osoba místo podnikání. V současné době se však objevují i právní názory, že by místní příslušnost k projednání správních deliktů podle zákonů, v nichž institut místní příslušnosti není upraven, měla být určena podle § 11 odst. 1 písm. a), neboť zmiňovanou činností se rozumí i činnost protiprávní. V takovém případě by k projednání správního deliktu byl příslušný celní úřad, v jehož územním obvodu byl správní delikt zjištěn. S tímto názorem se osobně nejen z pohledu účastníka řízení, ale i z pohledu správního orgánu, neztotožňuji. Domnívám se, že by mohly být narušeny některé základní zásady správního řízení, především zásada hospodárnosti. Pro účastníka řízení by to znamenalo nadměrné náklady spojené s účastí na ústním jednání, se seznámením se s podklady pro vydání rozhodnutí, v aplikační činnosti

celních úřadů např. v případech správních deliktů podle zákona č. 13/1997 Sb. nadměrné zatížení. Je žádoucí legislativními změnami (ať už definováním místní příslušnosti ve zvláštních zákonech nebo zpřesněním ve správním řádu) tento stav napravit tak, aby byla tato nejasnost, která trvá více jak pět let, odstraněna.

4.3.4 Zákon č. 254/2004 Sb.

Cílem zákona č. 254/2004 Sb. (o omezení plateb v hotovosti) je boj proti „šedé ekonomice“, omezení možnosti „praní špinavých peněz“, daňových úniků. Domnívám se však, že obejít tento zákon není v praxi složité. Zákon č. 254/2004 Sb. stanovuje určité povinnosti a způsob, jak mají být tyto povinnosti splněny. Zákonem je stanoven limit pro platbu v hotovosti mezi dvěma osobami v průběhu kalendářního dne. V praxi se často stává, že osoby, které podnikají „větší případy“, tento zákon dobře znají, a mohou se ho snažit obejít tak, že platby rozloží do několika dní. Ztotožňuji se s názorem J. Roda¹⁰⁹, že zákon tak může zasáhnout spíše tam, kde to asi nebylo jeho účelem. Zákon se vztahuje i na drobné podnikatele a nepodnikající občany, kteří nemají právní vzdělání, nevědí, že povinnost stanovená tímto zákonem je správním deliktem. V praxi tak často docházelo a i dnes dochází k případům, kdy jsou postihováni nepodnikající osoby, které poskytnou platbu v hotovosti např. za koupi automobilu. Navíc předchozí právní úprava stanovovala, že za porušení povinnosti stanovené tímto zákonem, bude poskytovateli platby uložena obligatorně sankce v minimální výši 10 000 Kč. Celnímu úřadu tedy nebylo svěřeno správní uvážení, zda sankci uloží či nikoliv, musel pokutu uložit při každém porušení zákonem stanovené povinnosti, a to v minimální výši 10 000 Kč. Takto formulované ustanovení bylo s ohledem na skutečnost, že se zákon vztahuje i na běžné občany, kteří se dopustili málo závažného porušení, příliš tvrdé. Sankce v minimální výši byla novelou zákona odstraněna.

¹⁰⁹ ROD, Jiří. Pozor na platby v hotovosti. Článek ze dne 1.2.2005. Automatizovaný systém právních informací (ASPI). ASPI ID: LIT24702CZ

4.4 Vývoj počtu zjištěných správních deliktů a jeho vyhodnocení

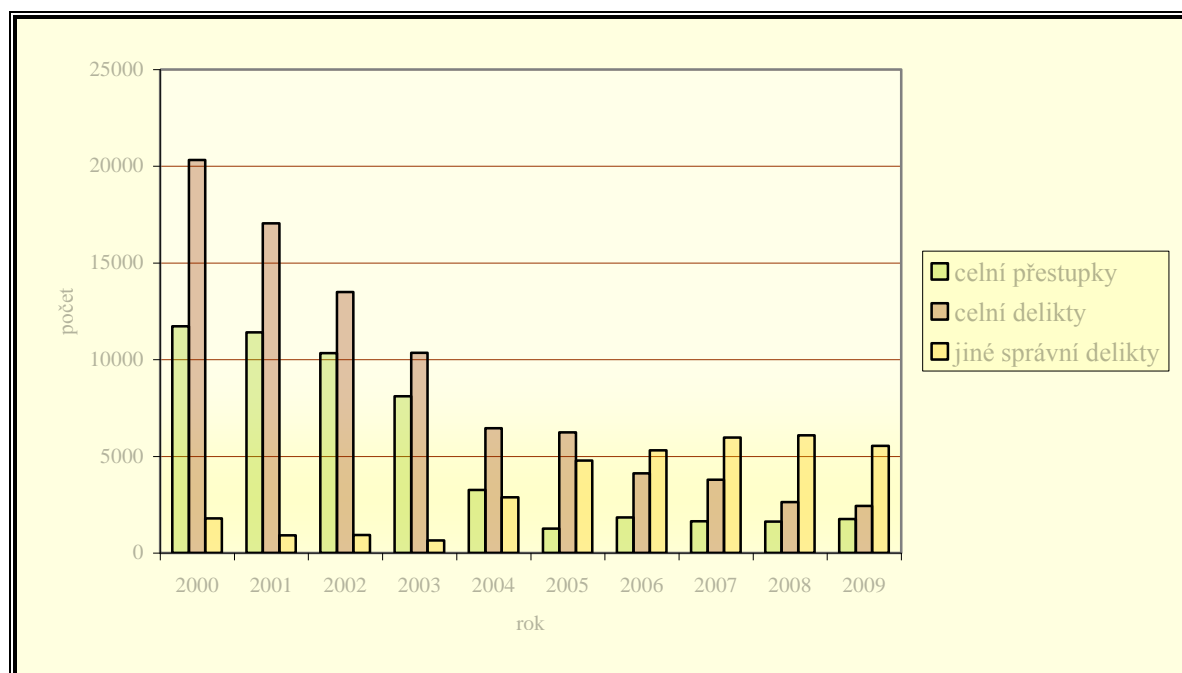
V tabulce 2 a na obr. 2 jsou zachyceny počty správních deliktů zjištěných Celní správou České republiky v letech 2000 – 2009.

Tabulka 2 Zjištěné správní delikty v letech 2000 – 2009

Ukazatel/rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Celní přestupky	11 721	11 413	10 337	8 109	3 255	1 264	1 831	1 642	1 624	1 758
Celní delikty	20 315	17 041	13 489	10 356	6 447	6 232	4 110	3 789	2 623	2 438
Jiné správní delikty	1 782	906	926	638	2 877	4 778	5 302	5 974	6 090	5 532

Zdroj: Celní správa ČR¹¹⁰

(poznámka autorky: vlastní zpracování)

Obr. 2 Počet zjištěných správních deliktů v období 2000 – 2009

Zdroj: Celní správa ČR

(poznámka autorky: vlastní zpracování)

¹¹⁰ Celní správa ČR. Informace o činnosti Celní správy ČR z let 2000 - 2009 [online]. [cit. 2011-01-25]. Dostupné z: <<http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/vyrocní-zpravy.aspx>>

Celní správa České republiky vykazuje údaje o zjištěných porušeních právních předpisů v tomto členění: celní přestupky, celní delikty a jiné správní delikty.

V následující analýze jsou zpracovány údaje, které charakterizují vývoj počtu správních deliktů zjištěných v letech 2000 – 2009 Celní správou České republiky.

Tabulka 3 Porovnání vývoje počtu zjištěných správních deliktů v letech 2000 - 2009

Ukazatel/rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Celní přestupky	11 721	11 413	10 337	8 109	3 255	1 264	1 831	1 642	1 624	1 758
bazický index		0,9737	0,8819	0,6918	0,2777	0,1078	0,1562	0,1401	0,1390	0,1500
řetězový index		0,9737	0,9057	0,7845	0,4014	0,3883	1,4486	0,8968	0,9890	1,0825
absolutní diference		-308	-1076	-2228	-4854	-1991	-567	-189	-18	134
Celní delikty	20 315	17 041	13 489	10 356	6 447	6 232	4 110	3 789	2 623	2 438
bazický index		0,8388	0,6640	0,5098	0,3174	0,3068	0,2023	0,1865	0,1291	0,1200
řetězový index		0,8388	0,7916	0,7677	0,6225	0,9667	0,6595	0,9219	0,6923	0,9294
absolutní diference		-3274	-3552	-3133	-3909	-215	-2122	-321	-1166	-185
Jiné správní delikty	1 782	906	926	638	2 877	4 778	5 302	5 974	6 090	5 532
bazický index		0,5084	0,5196	0,3580	1,6145	2,6812	2,9753	3,3524	3,4175	3,1044
řetězový index		0,5084	1,0221	0,6890	4,5090	1,6608	1,1097	1,1267	1,0194	0,9084
absolutní diference		-876	20	-288	2239	1901	524	672	116	-558

Zdroj: Celní správa ČR

(poznámka autorky: vlastní zpracování a výpočty)

Jak je patrné z tabulky 2 a obr. 2 největší počet zjištěných celních přestupků a celních deliktů byl zaznamenán v roce 2000. V následujících obdobích má počet zjištěných celních přestupků a celních deliktů klesající tendenci. U celních přestupků v porovnání se základním rokem 2000 došlo ve všech následujících sledovaných obdobích k poklesu počtu zjištěných celních přestupků.

Hodnota základního roku 2000 tedy nebyla v žádném z následujících sledovaných období překonána. Ve srovnání se základním rokem 2000 došlo k největšímu snížení v roce 2005, a to o 89 %.

U celních deliktů v porovnání s rokem 2000 došlo v následujících sledovaných obdobích také k poklesu počtu zjištěných celních deliktů a hodnota zvoleného základního roku nebyla v žádném z následujících sledovaných období překonána. Ve srovnání s rokem 2000 došlo k největšímu poklesu v roce 2009, a to na 12 %.

Hlavním důvodem velkého poklesu počtu zjištěných celních přestupků a celních deliktů je skutečnost, že k 1. květnu 2004 vstoupila Česká republika do Evropské unie. Vzhledem ke geografické poloze našeho státu vstupem České republiky do Evropské unie skončilo provádění celního dohledu a celní kontroly na hranicích se sousedními státy, které již byly nebo se současně s Českou republikou staly členy Evropské unie. Zatímco počet zjištěných celních deliktů představoval v roce 2002 více jak polovinu všech zjištěných správních deliktů, v roce 2006 činil podíl počtu zjištěných celních deliktů na celkovém počtu zjištěných správních deliktů pouze 37 %. Ještě větší rozdíl lze sledovat u celních přestupků, kdy počet zjištěných celních přestupků činil v roce 2002 42 %, zatímco v roce 2006 se celní přestupky na celkovém počtu zjištěných správních deliktů podílely pouze 16 %.

Na druhé straně vstupem České republiky do Evropské unie Celní správa České republiky získala jiné kompetence. Celní správa České republiky se stala výhradním správcem spotřebních daní, získala kompetence v oblasti správních deliktů spáchaných podle zákona č. 254/2004 Sb. (o omezení plateb v hotovosti), správních deliktů spáchaných podle zákona č. 61/1997 Sb. (o lihu), správních deliktů spáchaných podle zákona č. 149/2003 Sb. atd. V tomto směru lze spatřovat skutečnost, že došlo k velkému nárůstu jiných správních deliktů¹¹¹ oproti období před rokem 2004.

Nejmenší počet zjištěných jiných správních deliktů byl zaznamenán za sledované období v roce 2003, tedy v roce před vstupem České republiky do Evropské unie. V následujících obdobích má časová řada vzrůstající tendenci. Největší meziroční nárůst lze sledovat v roce 2004, kdy oproti předcházejícímu roku 2003 došlo k navýšení

¹¹¹ Pod pojem jiný správní delikt zahrnuje celní správa pro statistické účely přestupky a jiné správní delikty s výjimkou celních přestupků a celních deliktů.

zjištěných jiných správních deliktů o 2239. Tento vysoký nárůst je přičítán, jak už jsem zmínila výše, vstupu České republiky do Evropské unie a s ním spojenou transformací celní správy, získáním mnoha dalších kompetencí.

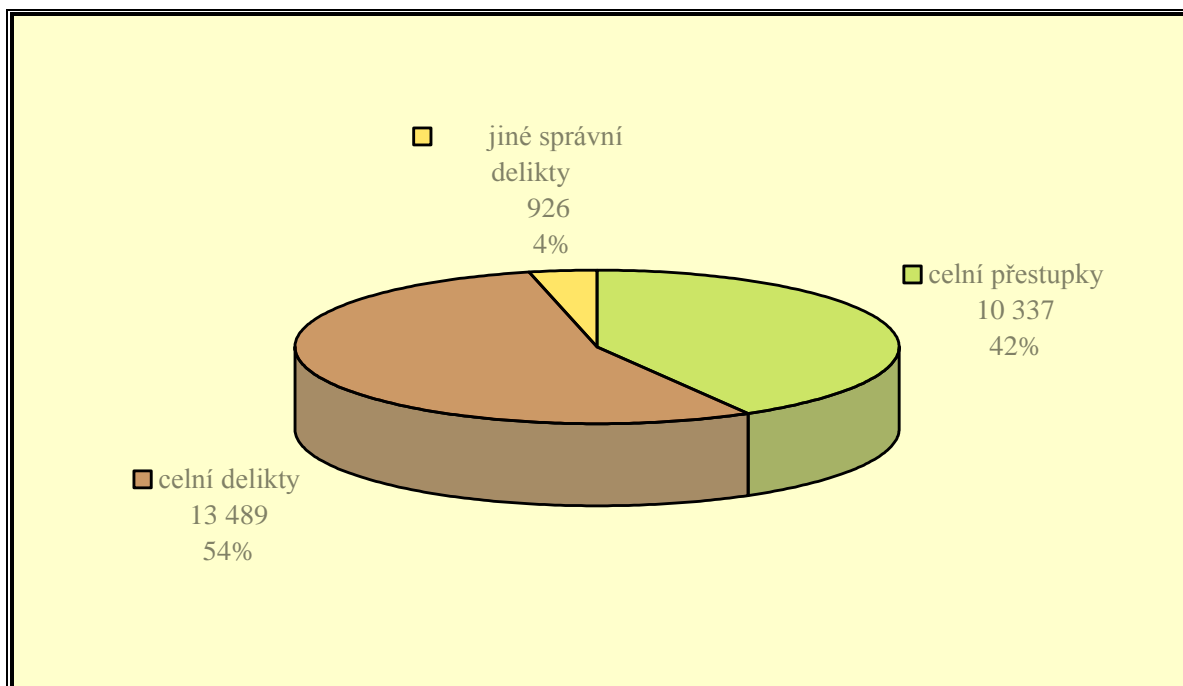
K druhému nejvyššímu meziročnímu nárůstu došlo v roce 2005, kdy bylo zaznamenáno o 1901 jiných správních deliktů více než v předchozím období (nárůst o 66 % oproti roku 2004). Příčinou tohoto nárůstu může být fakt, že celní správě byl od 1.1.2005 svěřen výkon kompetencí v oblasti pěstování máku setého a konopí podle zákona č. 167/1998 Sb. (o návykových látkách). V tomto roce získala celní správa také kompetence např. v oblasti správních deliktů spáchaných podle zákona č. 120/2002 Sb. (o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh), zákona č. 676/2004 Sb. (o povinném značení lihu), zákona č. 228/2005 Sb. (o kontrole obchodu s výrobky, jejichž držení se v ČR omezuje z bezpečnostních důvodů).

Třetí největší meziroční nárůst po vstupu České republiky do Evropské unie lze sledovat v roce 2007, když bylo zaznamenáno o 672 zjištěných jiných správních deliktů více než v předchozím období roku 2006. Na tomto nárůstu se dle mého názoru podílí skutečnost, že celní správa získala v roce 2007 další kompetence v oblasti jiných správních deliktů, byla jí dána působnost v oblasti správních deliktů týkající se výkonového zpoplatnění pozemních komunikací (elektronické mýto) a v oblasti ochrany ovzduší.

Ve srovnání se základním rokem 2000 byl zaznamenán největší nárůst jiných správních deliktů v roce 2008, a to o 4308.

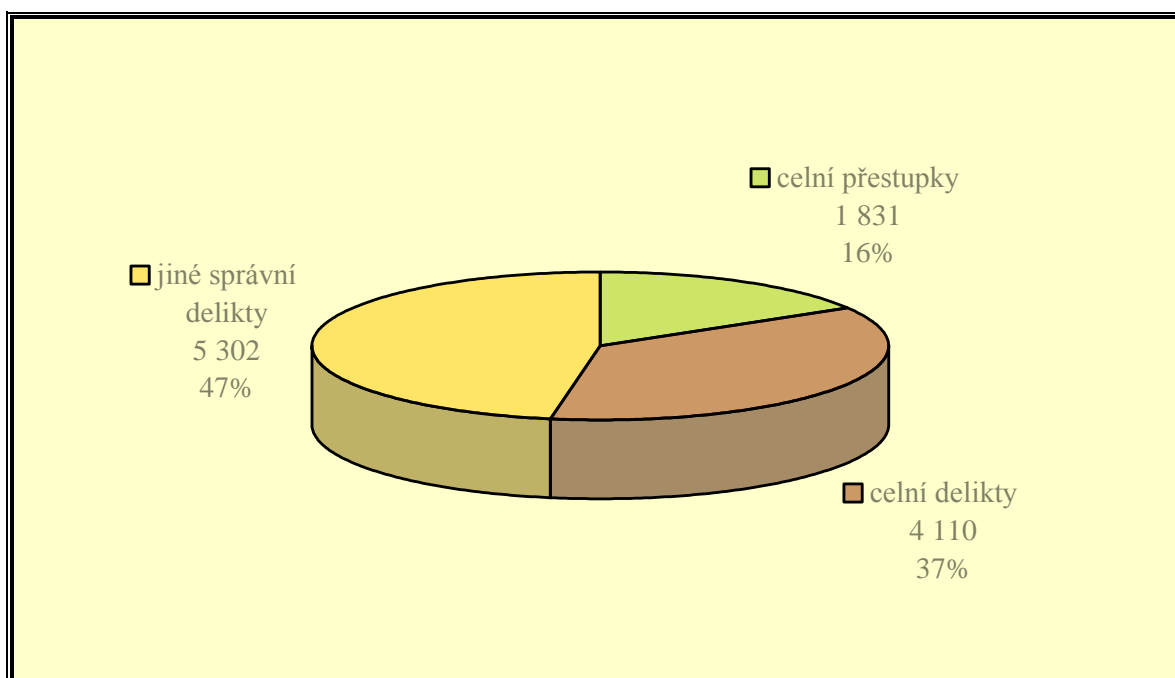
Rozdíl ve struktuře zjištěných správních deliktů v období před vstupem České republiky do Evropské unie a v období po jejím vstupu je patrný z obr. 3 a 4. Pro názornost byl při srovnávání zvolen z let před vstupem České republiky do Evropské unie rok 2002 a z let po vstupu do Evropské unie rok 2006.

Zatímco v roce 2002 byl zaznamenán pouze 4 % podíl zjištěných jiných správních deliktů, v roce 2006 podíl zjištěných jiných správních deliktů na celkovém počtu zjištěných správních deliktů činil 47 %.

Obr. 3 Struktura správních deliktů v roce 2002

Zdroj: Celní správa ČR

Obr. 4 Struktura správních deliktů v roce 2006

Zdroj: Celní správa ČR¹¹²

(poznámka autorky: vlastní zpracování)

¹¹² Celní správa ČR. Informace o činnosti Celní správy ČR z let 2002, 2006 [online]. [cit. 2011-01-25]. Dostupné z: <<http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/vyrocní-zpravy.aspx>>

5 Závěr

Téma této diplomové práce bylo „Správní delikty v působnosti Celní správy České republiky“.

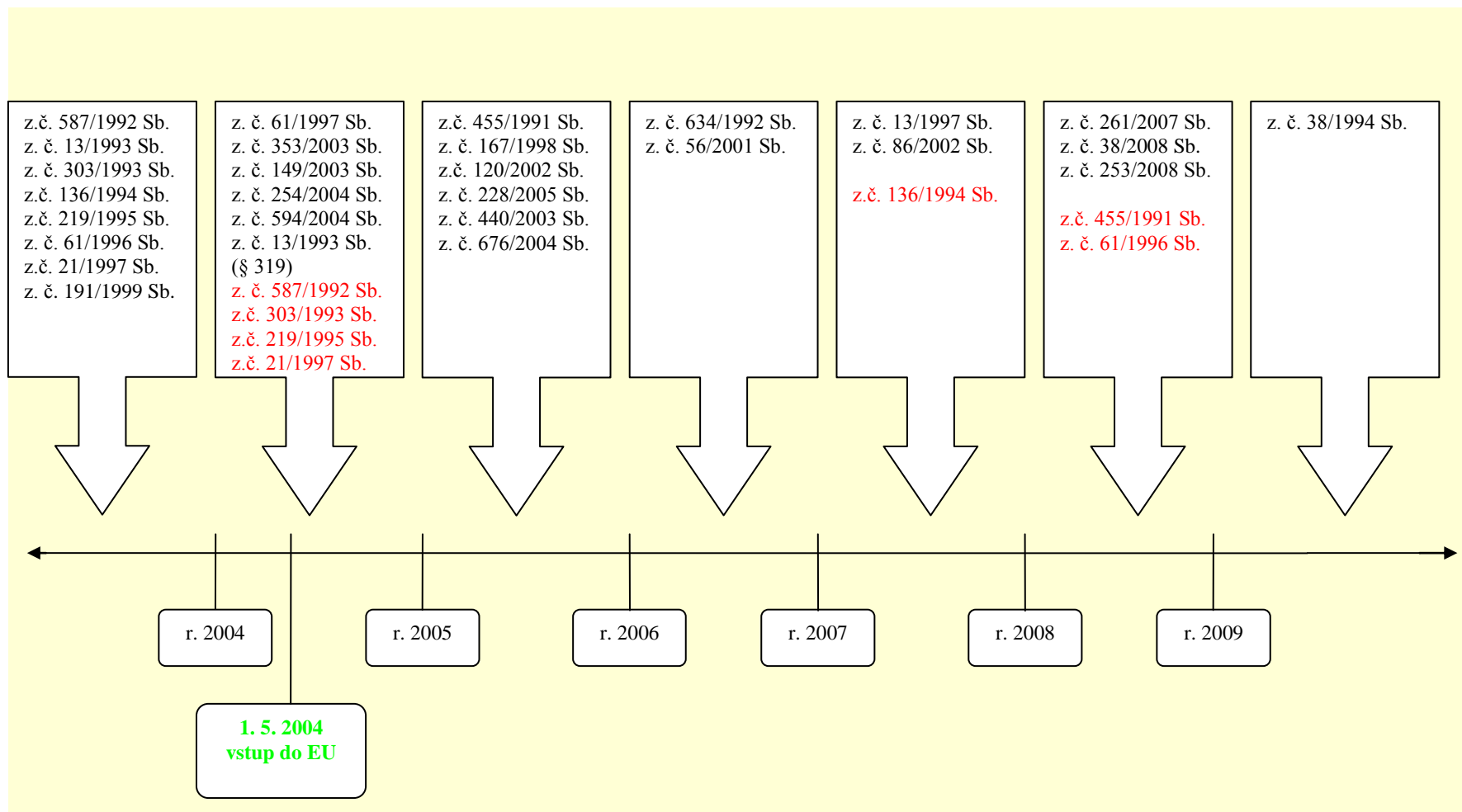
Po krátkém uvedení do problému v první kapitole jsem ve druhé kapitole vymezila cíl práce a metodiku, jak bude cíle práce dosaženo.

Třetí kapitolu jsem věnovala obecným otázkám souvisejícím se správními delikty. Vymezila jsem pojem správní delikt, provedla klasifikaci správních deliktů a jednotlivé správní delikty jsem v krátkosti přiblížila. Věnovala jsem se řízení o správním deliktu právnických osob a podnikajících fyzických osob a některým důležitým institutům, které s tímto řízením souvisejí. Pro lepší pochopení dané problematiky jsem text doplnila o výňatky z vybrané judikatury a ze závěrů ze zasedání poradního sboru ministerstva vnitra ke správnímu řádu, některé teoretické poznatky jsem demonstrovala na příkladech.

Ve čtvrté kapitole jsem obecné poznatky získané studiem odborné literatury aplikovala do činnosti celní správy. V práci jsem analyzovala 18 zákonů, v nichž je upravena působnost celní správy v oblasti správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob, provedla jsem zhodnocení právní úpravy těchto správních deliktů, vyhodnotila jsem některé aktuální problémy ve správním trestání a navrhla náměty na zlepšení *de lege ferenda*. Na závěr praktické části diplomové práce jsem zařadila výsledky Celní správy České republiky v oblasti zjišťování správních deliktů a provedla jejich vyhodnocení.

Hmotněprávní úprava správních deliktů projednávaných celními orgány je velmi rozsáhlá, roztříštěná v mnoha zákonech, nejednotná a složitá. V současné době je obsažena ve více jak dvou desítkách zákonů. Správní delikty se dotýkají různých oblastí veřejného práva. Pro názornost jsem vývoj působnosti celní správy v oblasti přestupků a jiných správních deliktů shrnula do časové osy. Na obr. 5 je zaznamenáno, jak celním orgánům v jednotlivých letech přibývala působnost v oblasti správního trestání.¹¹³

¹¹³ Červeně jsou v jednotlivých letech označeny zákony, kdy celní orgány kompetence v této oblasti pozbyly. Časová řada je rozdělena na dvě části – na období před vstupem ČR do Evropské unie a na období po vstupu ČR do Evropské unie. Od roku 2009 nezískaly celní orgány v této oblasti žádnou další kompetenci.

Obr. 5 Vývoj působnosti celní správy v oblasti přestupků a jiných správních deliktů

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů zjištěných z automatizovaného systému právních informací (ASPI)

Zatímco před vstupem České republiky do Evropské unie se celní správa specializovala především na správu cel a byla pro ni stěžejní oblast celních přestupků a celních deliktů a jen zřídka celní orgány zjišťovaly a projednávaly některé další přestupky a jiné správní delikty související s jinými oblastmi /oblast ochrany duševního vlastnictví (zákon č. 191/1999 Sb.), značení tabákových výrobků tabákovými nálepkami (zákon č. 587/1992 Sb.), oblast prodeje a skladování neznačených tabákových výrobků (zákon č. 303/1993 Sb.), dovoz a vývoz bankovek a mincí v české a cizí měně (zákon č. 215/1995 Sb.), oblast kontroly vývozu zboží strategického významu, tzv. COCOM (zákon č. 21/1997 Sb.), značkování paliv a maziv (zákon č. 136/1994 Sb.), jiné správní delikty podle zákona o legalizaci výnosů z trestné činnosti (zákon č. 61/1996 Sb.)/, po vstupu České republiky do Evropské unie se působnost celní správy v oblasti přestupků a jiných správních deliktů výrazně rozšířila. Celní správa se stala univerzálním orgánem státní správy, jemuž byly svěřeny kompetence k ochraně různých společenských zájmů. Jak vyplývá z podkapitoly 4.4, tato skutečnost se projevila i ve struktuře zjištěných porušení právních předpisů celními orgány.

V současné době celní orgány zjišťují a projednávají přestupky a jiné správní delikty související se správou cel (zákon č. 13/1993 Sb.), spotřebních (zákon č. 353/2003 Sb.¹¹⁴) a ekologických daní (zákon č. 261/2007 Sb.), s výrobou, úpravou, evidencí a oběhem lihu (zákon č. 61/1997 Sb.) a značením lihu ve spotřebitelském balení (zákon č. 676/2004 Sb.). Celní orgány dále zjišťují a projednávají přestupky a jiné správní delikty v oblasti silniční dopravy (zákon č. 13/1997 Sb., zákon č. 56/2001 Sb.), v oblasti pěstování máku setého a konopí (zákon č. 167/1998 Sb.), statistiky vnitrouníjního obchodu (§ 319 zákona č. 13/1993 Sb.), ochrany ovzduší (zákon č. 86/2002 Sb.), ochrany duševního vlastnictví (zákon č. 191/1999 Sb.), ochrany spotřebitele (zákon č. 634/1992 Sb.), ochrany lidského zdraví (zákon č. 120/2002 Sb.), ochrany bezpečnostních, zahraničněpolitických a obchodních zájmů státu (zákon č. 228/2005 Sb., zákon č. 594/2004 Sb.¹¹⁵, zákon č. 38/1994 Sb.), ochrany před nelegálními činnostmi označovanými jako „praní špinavých peněz“ (zákon č. 254/2004 Sb., zákon č. 253/2008 Sb.¹¹⁶), ochrany životního prostředí (zákon č. 149/2003 Sb.) a ochrany před nelidským zacházením (zákon č. 38/2008 Sb.).

¹¹⁴ dříve zákon č. 587/1992 Sb.

¹¹⁵ dříve zákon č. 21/1997 Sb.

¹¹⁶ dříve zákon č. 61/1996 Sb.

Některá ustanovení zákonů upravujících správní delikty, resp. jejich výklad způsobuje v praxi celních úřadů problémy. Upozornila jsem např. na ustanovení § 299 odst. 5 zákona č. 13/1993 Sb., na výklad pojmu spotřebitelské balení podle zákona č. 676/2004 Sb., na problémy s určením místní příslušnosti podle § 11 správního řádu. Dále jsem zhodnotila právní úpravu správních deliktů podle zákona č. 254/2004 Sb.

Aplikaci právních norem je v rámci celní správy možné sjednocovat také pomocí služebních výkladů nadřízených celních orgánů¹¹⁷ (celního ředitelství, Generálního ředitelství cel). Výklad práva jednotlivých nadřízených orgánů však není vždy jednotný. Pozitivum, které může přispět ke sjednocení aplikační praxe jednotlivých celních úřadů při projednávání správních deliktů, spatřuji proto také ve skutečnosti, že celní správa disponuje od roku 2009 centrální evidencí porušení právních předpisů. Do této interní aplikace jsou zaznamenávány případy porušení právních předpisů zjištěných a projednaných celními úřady v České republice. Domnívám se, že díky této aplikaci, v níž jsou zaznamenávány kromě jiného rozhodnutí o správních deliktech, se může praxe v oblasti správního trestání v rámci celní správy alespoň částečně sjednotit.

Cílem této diplomové práce bylo seznámit čtenáře s problematikou správních deliktů jednak v obecné rovině a jednak v působnosti Celní správy České republiky s rozsáhlejším zaměřením na správní delikty právnických osob a podnikajících fyzických osob, zhodnotit právní úpravu těchto deliktů, upozornit na nedostatky v této oblasti, a dále vyhodnotit vývoj správních deliktů zjištěných celní správou. Věřím, že se mi podařilo cíl, který jsem si vytýčila ve druhé kapitole, splnit, a domnívám se, že důkladnější seznámení se s touto oblastí bude přínosem nejen pro mou další praxi, ale i pro ostatní, kteří se o problematiku správních deliktů a jejich trestání zajímají.

¹¹⁷ Srov. MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 19.

6 Seznam literatury

Knihy

- ČERNÝ, P. a kol. *Průvodce novým správním řádem*. Praha: Linde Praha, a.s., 2006. 439 s. ISBN 80-7201-600-8
- HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006. 822 s. ISBN 80-7179-442-2
- HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Správní právo procesní*. 3. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2010. 360 s. ISBN 978-80-87212-34-9
- HRABÁK, J., NAHODIL, T. *Správní řád s výkladovými poznámkami a vybranou judikaturou*. 3. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2009. 500 s. ISBN 978-80-7357-424-6
- KINDL, M. a kol. *Základy správního práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, 327 s. ISBN 80-7380-011-X
- MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, 202 s. ISBN 978-80-7179-806-4
- ONDRUŠ, R. *Správní řád nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. Praha: Linde Praha, a.s., 2005. 515 s. ISBN 80-7201-523-0
- SVATOŠOVÁ, L., KÁBA, B. *Statistické metody II*. 1. vydání. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2008, 105 s. ISBN 978-80-213-1736-9
- ŽEMLIČKA, L. *Celní zákon a předpisy související v praxi od 1.7.2002*. 2. doplněné a aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2002. 455 s. ISBN: 80-7263-136-5

Časopisy

- HÁJÍČEK, Tomáš. Celní správa České republiky - co víme o celnících. *Daně a právo v praxi*, 2010, č. 5, s. 22 - 25. ISSN 1211-7293
- HÁJÍČEK, Tomáš. Ostatní kompetence celních orgánů. *Daně a právo v praxi*, 2010, č. 11, s. 21 – 25. ISSN 1211-7293
- MATES, Pavel. K některým aspektům postihu smíšených správních deliktů v souvislosti s reformou správního trestání. *Právní rozhledy*, 2003, roč. XI, č. 7, s. 353-356. ISSN 1210-6410

MATES, Pavel. K některým otázkám projednávání správních deliktů právnických osob a smíšených správních deliktů. *Správní právo*, 2010, roč. XLIII, č. 4, s. 193 – 203. ISSN 0139-6005

ŠULC, Ivo. Další legislativní komplikace u značení, či neznačení lihu. *Daně a právo v praxi*, 2010, č. 7, s. 35 - 37. ISSN 1211-7293

ŽDÁRSKÝ, Jiří. Jak dál ve správním trestání dle celního zákona. *Právní rádce*, 2006, roč. XIV, č. 8, s. 43 – 44. ISSN 1210-4817

Právní předpisy

nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. července 1993, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, ve znění pozdějších předpisů

nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství, ve znění pozdějších předpisů

nařízení Rady (ES) č. 1236/2005 ze dne 27. června 2005, o obchodování s některým zbožím, které by mohlo být použito pro trest smrti, mučení nebo jiné kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, ve znění pozdějších předpisů

nařízení Rady (ES) č. 428/2009 ze dne 5. května 2009, kterým se zavádí režim Společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití, ve znění pozdějších předpisů

nařízení vlády č. 230/2005, kterým se stanoví seznam stanovených výrobků, podmínky, za nichž lze uskutečnit dovoz nebo vývoz nebo přepravu stanovených výrobků a náležitosti a vzory žádosti o udělení povolení

Usnesení předsednictva ČNR ze dne 16. prosince 1992, o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky (ústavní zákon č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů)

vyhláška č. 151/2005 Sb., kterou se stanoví vzory formulářů pro hlášení osob pěstujících mák setý nebo konopí a způsob vyplňování a nakládání s uvedenými formuláři

vyhláška Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem a o doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 61/1997 Sb., o lihu a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) ve znění pozdějších předpisů, a zákona České národní rady č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 440/2003 Sb., o nakládání se surovými diamanty, o podmínkách jejich dovozu, vývozu a tranzitu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti a o změně zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 594/2004 Sb., jímž se provádí režim Evropských společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 676/2004 Sb., o povinném značení lihu a o změně zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 228/2005 Sb., o kontrole obchodu s výrobky, jejichž držení se v České republice omezuje z bezpečnostních důvodů, a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 38/2008 Sb., o vývozu a dovozu zboží, které by mohlo být použito pro výkon trestu smrti, mučení nebo jiné kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, a o poskytování technické pomoci s tímto zbožím související, a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje

Celní správa ČR [online]. Praha: Generální ředitelství cel, ©2009 [cit. 2011-01-18].

Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/Stranky/default.aspx>

Celní správa ČR. Informace o činnosti Celní správy ČR z let 2000 – 2009 [online]. Praha: Generální ředitelství cel, ©2009 [cit. 2011-01-25].

Dostupné z: <<http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/vyrocní-zpravy.aspx>>

Celní správa ČR. Informace o činnosti Celní správy ČR z roku 2010 [online]. Praha: Generální ředitelství cel, ©2009 [cit. 2011-09-30].

Dostupné z: <<http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/vyrocní-zpravy.aspx>>

Intranet Celní správy ČR. Dostupné z: <http://portal.cs.mfcr.cz>

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, ©2005 [cit. 2011-06-20]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/>

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. Základní informace oddělení vojenského materiálu [online]. Praha: Odbor 07400, 17. 2. 2009 [cit. 2011-06-21].

Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument55858.html>

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. Zpráva o plnění nařízení Rady (ES) 1236/2005 [online]. Praha: Odbor 07400, 14. 1. 2009 [cit. 2011-06-21].

Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument54368.html>

Ministerstvo vnitra ČR. Metodické pomůcky ke správnímu řádu [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, ©2010 [cit. 2010-11-09].

Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/spravni-rad-metodicke-pomucky-ke-spravnimu-radu-metodicke-pomucky-ke-spravnimu-radu.aspx>

Ministerstvo vnitra ČR. Závěr č. 58 ze zasedání Poradního sboru ministerstva vnitra ke správnímu řádu ze dne 11. 6. 2007 [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, ©2010 [cit. 2011-03-20]

Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>

Ministerstvo vnitra ČR. Závěr č. 62 ze zasedání Poradního sboru ministerstva vnitra ke správnímu řádu ze dne 26. 11. 2007 [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, ©2010 [cit. 2011-03-20].

Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>.

Nejvyšší správní soud. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2005, č.j. 2 As 18/2004-68 [online]. Nejvyšší správní soud, ©2003 - 2010 [cit. 2010-11-09].

Dostupné z: http://www.nssoud.cz/mainc.aspx?cls=EvidencniListVety&evl_id=24640

Nejvyšší správní soud. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2008, č.j. 2 As 34/2006-73 [online]. Nejvyšší správní soud, ©2003 - 2010 [cit. 2010-11-09]. Dostupné z:

http://www.nssoud.cz/main0col.aspx?cls=JudikaturaBasicSearch&SimpleSearch=1&&rjz_id=12&rok=2006&senat=2&cislo=34

Ostatní zdroje

ASPI (automatizovaný systém právních informací)

Celní správa České republiky. Organizační řád Celní správy České republiky k 1.1.2011. 91 s.

Rod, Jiří. Pozor na platby v hotovosti, Článek ze dne 1.2.2005. Automatizovaný systém právních informací (ASPI). ASPI ID: LIT24702CZ

Vláda ČR. Důvodová zpráva k návrhu zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů – zvláštní část ze dne 23.5.2007. Automatizovaný systém právních informací (ASPI). ASPI ID: LIT28932CZ

7 Přílohy

Příloha I – vzor oznámení o zahájení řízení	91
Příloha II – vzor protokolu o ústním jednání	93
Příloha III – vzor rozhodnutí o správním deliktu	95
Příloha IV – Organizační schéma Celního úřadu Mladá Boleslav	98
Příloha V - Přehled o uložených pokutách, propadlém nebo zabraném zboží	99

CELNÍ ÚŘAD

adresa
tel.: ..., fax:

adresát

Váš dopis značky/ze dne

Naše značka

Vyřizuje

Místo, dne

Oznámení o zahájení řízení o správním deliktu – nařízení ústního jednání – předvolání k ústnímu jednání

Celní úřad(dále jen „celní úřad“) jako místně a věcně příslušný správní orgán k řízení o celním deliktu (§ 304 odst. 1 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „celní zákon“) a § 5 odst.3 písm. p) zákona č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů)

oznamuje zahájení správního řízení

ve věci zjištěného celního deliktu, o kterém byl celním úřadem, oddělením 033 – Kontrol a dohledu, pořízen dne, protokol č.j. (viz příloha tohoto přípisu), jehož se měla dopustit právnická osoba (dále jen „účastník řízení“) podle ustanovení § 298 odst. 1 celního zákona způsobem uvedeným v § 293 odst. 1 písm. d) celního zákona.

Celní úřad zároveň podle ustanovení § 49 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), za použití § 46 odst. 3 a § 59 správního řádu ve výše uvedené věci

nařizuje ústní jednání a současně předvolává účastníka řízení k tomuto ústnímu jednání,

které se uskuteční dne

..... v hodin

v budově celního úřadu, odd. právní podpory a správy příjmů, místnost č.

Poučení

V rámci ústního jednání je účastník řízení oprávněn:

- navrhopvat jakékoliv důkazy či činit jakékoliv návrhy související s předmětem projednávané věci nebo osvětlit skutečný stav věci (§ 36 správního řádu)
- před vydáním rozhodnutí ve věci se vyjádřit k jeho podkladům a to včetně způsobu jejich opatření, popř. navrhnout jejich doplnění (§ 36 odst. 3 správního řádu),
- nahlížet do správního spisu, pořizovat si výpisy popř. žádat o vydání kopií jednotlivých písemností (§ 38 správního řádu),
- dát se při ústním jednání zastupovat zmocněncem, kterého si zvolí, zmocnění k zastoupení se prokazuje písemnou plnou mocí (plnou moc lze udělit i ústně do protokolu), přičemž v téže věci může mít účastník současně pouze jednoho zmocněnce (§ 33 správního řádu).

Bude-li mít celní úřad shromážděny podklady pro vydání rozhodnutí v předmětné věci, bude účastníku řízení v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu v rámci ústního jednání dána možnost se před vydáním rozhodnutí vyjádřit k jeho podkladům, a to včetně způsobu jejich opatření, popř. navrhnout jejich doplnění.

Nemůže-li se účastník řízení ústního jednání v uvedený termín zúčastnit ze závažných důvodů, je povinen se bezodkladně celnímu úřadu omluvit s uvedením důvodu.

Nedostaví-li se účastník řízení k ústnímu jednání bez řádné omluvy, může mu být podle ustanovení § 62 odst. 1 písm. a) správního řádu uložena pořádková pokuta až do výše 50 000 Kč, nebo může být podle § 60 správního řádu k ústnímu jednání předveden.

K ústnímu jednání je účastník řízení nebo jeho zástupce povinen předložit průkaz totožnosti, případně plnou moc k zastupování k řízení.

razítko celního úřadu

.....
(*titul, jméno a příjmení, funkce
a podpis oprávněné úřední
osoby*)

Příloha
dle textu

Rozdělovník:

CELNÍ ÚŘAD

adresa
tel.: ..., fax:

Spisová značka:

Číslo jednací:

Datum vyhotovení:

PROTOKOL
o ústním jednání

konaném dne u Celního úřadu
v místnosti oddělení právní podpory a správy příjmů

Předmět jednání:

Řízení prováděné ve věci zjištěného celního deliktu, o kterém byl Celním úřadem ... (dále jen „celní úřad“), oddělením 033 – Kontrol a dohledu, pořízen dne, protokol č.j., jehož se měla dopustit právnická osoba, podle ustanovení § 298 odst. 1 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, v rozhodném znění (dále jen „celní zákon“) způsobem uvedeným v § 293 odst. 1 písm. d) celního zákona, sp. značka....

Jednání přítomni:

za celní úřad:

jednání vede (*jméno a příjmení, funkce oprávněné úřední osoby*)

jednání přítomni (*jméno a příjmení, funkce*)

a dále

Osoba jednající za osobu důvodně podezřelou z porušení právních předpisů :

titul, jméno, příjmení:

vztah k účastníkovi řízení :

datum narození:

místo trvalého pobytu:

průkaz totožnosti:

Další přítomné osoby:

Jednání zahájeno v hodin

Průběh jednání:

V úvodu byl pan(i) seznámen(a) s předmětem projednávané věci a s obsahem správního spisu spisové značky

Následně bylo panu sděleno, že celní úřad v projednávané věci ukončil dokazování, kdy byly shromážděny podklady pro vydání rozhodnutí a byla mu, ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb. (správní řád), dána možnost se před vydáním rozhodnutí vyjádřit k jeho podkladům, a to včetně způsobu jejich opatření, popř. navrhnout jejich doplnění.

Poté se pan k věci vyjádřil v tomto rozsahu:

Doklady a jiné listiny odevzdané nebo předložené k nahlédnutí:

Protokol byl na závěr hlasitě přečten, a bez dalších návrhů, námitek, oprav či změn přítomnými stranami jako správný schválen a podepsán, čímž jednání dne v hodin skončilo.

.....
**podpis osoby
(přítomen jednání)**

.....
**podpis oprávněné úřední osoby
(jednání řídil a zapsal)**

.....
**podpis osoby
(účastník řízení)**

CELNÍ ÚŘAD

adresa
tel.: ..., fax:

číslo jednací:

ROZHODNUTÍ

Celní úřad (dále jen „celní úřad“), jakožto kompetentní orgán, ve smyslu § 5 odst. 3 písm. p) zákona č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o celní správě“) a § 304 odst. 1 zákona ČNR č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „celní zákon“), **projednal zjištěné porušení právních předpisů, o kterém byl celním úřadem, oddělením 033 – Kontrol a dohledu, pořízen dne protokol čj. a po zhodnocení všech skutečností vzešlých za řízení najevo rozhoduje**

takto:

Právnícká osoba (*uvede se označení účastníka řízení podle § 68 odst. 2 správního řádu*), se dopustila celního deliktu podle ustanovení § 298 odst. 1 celního zákona porušením zájmu společnosti způsobem uvedeným v ustanovení § 293 odst. 1 písm. d) celního zákona tím, že nesplnila svoji povinnost vyplývající z ustanovení článku 199 odst. 1 nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. července 1993, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č.2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, v rozhodném znění, **když v postavení deklaranta uvedla v celním prohlášení na propuštění ze zahraničí dovezeného zboží do celního režimu volného oběhu, přijatém celním úřadem dne pod ev. č., nesprávné údaje v odstavci 22 celního prohlášení** (nesprávné údaje o celkové fakturované částce, když namísto správné hodnoty,- EUR uvedla hodnotu,-EUR), **a u položky č. 2 v odstavcích 46** (nesprávné údaje o statistické hodnotě, když namísto správné hodnoty,- Kč uvedla hodnotu,- Kč) **a 47** (nesprávné údaje o základu pro vyměření poplatků, když namísto správné hodnoty,- Kč uvedla hodnotu,- Kč) **celního prohlášení, přičemž na základě těchto nesprávných údajů bylo zboží do navrženého režimu volného oběhu propuštěno.**

Za shora uvedený celní delikt se právnické osobě (*uvede se označení účastníka řízení podle § 68 odst. 2 správního řádu*), **v souladu s ustanovením § 299 odst. 1 písm. a) a odst. 2 celního zákona, ukládá sankce**

pokuty ve výši,- Kč
(slovy:)

a dále se právnické osobě (*uvede se označení účastníka řízení podle § 68 odst. 2 správního řádu*), podle § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v rozhodném znění (dále jen „správní řád“) ve spojení s § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, v rozhodném znění (dále jen „vyhláška, kterou se stanoví paušální částka nákladů řízení“), **ukládá povinnost uhradit** paušální částkou

náklady řízení v částce 1.000,- Kč

(slovy: jedentisíckorunčeských)

Pokuta a náklady řízení jsou splatné ve lhůtě 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to buď v hotovosti na pokladně celního úřadu nebo převodem na účet celního úřadu č., vedeného u (uvést banku), pod variabilním symbolem:, konstantní symbol

Odůvodnění:

Do odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro vydání rozhodnutí, úvahy, kterými se celní úřad řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů a informace o tom, jak se celní úřad vypořádal s návrhy a námitkami účastníků řízení a jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí (§ 68 odst. 3 správního řádu).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho oznámení (§ 81 odst.1 a § 83 odst.1 správního řádu) k celnímu úřadu, který rozhodnutí vydal (§ 86 odst.1 správního řádu).

Podání je možno učinit písemně nebo ústně do protokolu anebo v elektronické podobě podepsané zaručeným elektronickým podpisem. Za podmínky, že podání je do pěti dnů potvrzeno, popřípadě doplněno způsobem uvedeným ve větě první, je možno je učinit pomocí jiných technických prostředků, zejména prostřednictvím dálkopisu, telefaxu nebo veřejné datové sítě bez použití zaručeného elektronického podpisu (§ 37 odst.4 správního řádu).

Případné odvolání se podává s potřebným počtem stejnopisů tak, aby jeden stejnopis zůstal správnímu orgánu a aby každý účastník dostal jeden stejnopis. Nepodá-li účastník potřebný počet stejnopisů, vyhotoví je správní orgán na náklady účastníka; počet účastníků řízení se zjistí z tohoto rozhodnutí (§ 82 odst. 2 správního řádu).

O odvolání rozhoduje Celní ředitelství, pokud o něm nerozhodne celní úřad, který rozhodnutí vydal (§ 87 správního řádu).

Rovněž lze uplatnit možnost vzdát se práva na odvolání, a to písemně nebo ústně do protokolu. Rozhodnutí, které bylo oznámeno a proti kterému nelze podat odvolání je v právní moci (§ 81 odst. 2 a § 73 odst. 1 správního řádu).

Včas podané a přípustné odvolání má odkladný účinek.

místo, datum:

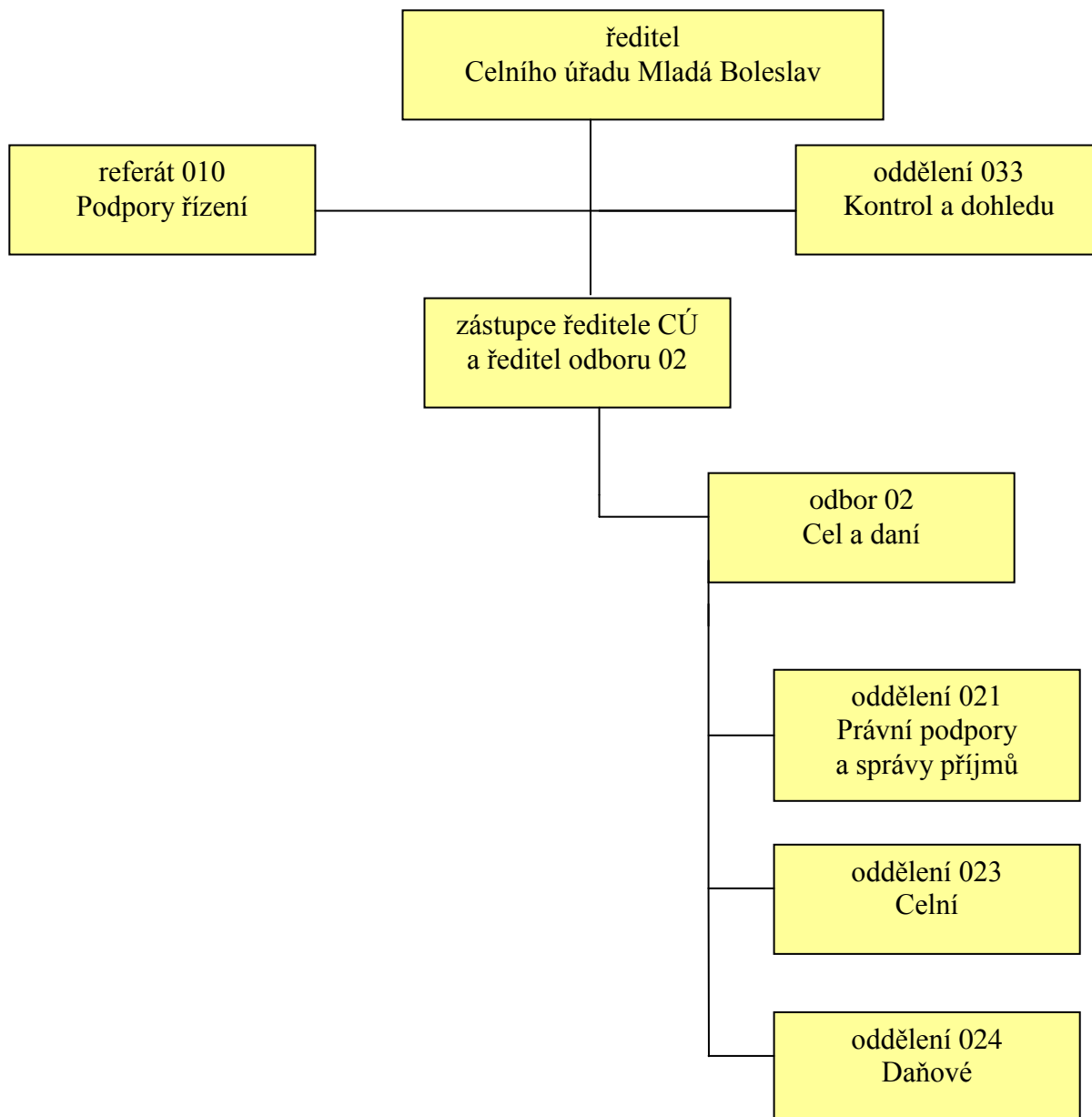

.....

*(titul, jméno a příjmení, funkce
a podpis oprávněné úřední
osoby)*

Rozdělovník:

Organizační schéma Celního úřadu Mladá Boleslav

Obr. 6 Organizační schéma Celního úřadu Mladá Boleslav

Zdroj: Celní správa ČR. Organizační řád Celní správy ČR k 1.1.2011.

(poznámka autorky: vlastní zpracování)

Příloha V - Přehled o uložených pokutách, propadlém nebo zabraném zboží

Příloha V obsahuje přehled o sankcích a ochranných opatřeních uložených Celní správou ČR v letech 2007 – 2010.

Tabulka 4 Přehled o uložených sankcích a ochranných opatřeních v roce 2007 a 2008

Rok	2007			2008		
	Počet	Uložené pokuty (v Kč)	Propadlé nebo zabrané zboží (v Kč)	Počet	Uložené pokuty (v Kč)	Propadlé nebo zabrané zboží (v Kč)
Zjištěné celní přestupky	1 642	1 594 309	3 430 079	1 624	2 562 961	819 769
Zjištěné celní delikty	3 789	25 566 669	338 385 818	2 623	13 646 723	5 644 104
Zjištěné jiné správní delikty	5 974	14 638 104	4 607 315	6 090	16 671 501	449 655 564
Celkem	11 405	41 799 082	346 423 212	10 337	32 881 185	456 119 437

Zdroj: Celní správa ČR. Informace o činnosti Celní správy ČR za rok 2007 a 2008 [online]. [cit. 2011-01-25].

Dostupné z www: <<http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/vyrocní-zpravy.aspx>>

(poznámka autorky: vlastní zpracování)

Tabulka 5 Přehled o uložených sankcích a ochranných opatřeních v roce 2009 a 2010

Rok	2009			2010		
	Počet	Uložené pokuty (v Kč)	Propadlé nebo zabrané zboží (v Kč)	Počet	Uložené pokuty (v Kč)	Propadlé nebo zabrané zboží (v Kč)
Zjištěné celní přestupky	1 758	2 393 155	6 279 779	1 640	2 608 426	3 958 488
Zjištěné celní delikty	2 438	9 133 802	50 687 772	1 982	6 086 802	1 409 764
Zjištěné jiné správní delikty	5 532	21 758 174	508 561 157	4 935	19 655 065	242 004 245
Celkem	9 728	33 285 131	565 528 708	8 557	28 350 293	247 372 497

Zdroj: Celní správa ČR. Informace o činnosti Celní správy ČR za rok 2010 [online]. [cit. 2011-09-30].

Dostupné z www: <<http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/vyrocní-zpravy.aspx>>

(poznámka autorky: vlastní zpracování)